

Резюмета на научните трудове на доц. Регина Райчева

представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в област на висше образование „Технически науки“, професионално направление 5.13 „Общо инженерство“, специалност „Инженерен дизайн“, по дисциплината „Стилове в интериора и мебелите“

I. Монография и глава от книга с научно-приложен характер

1. Райчева, Р. (2014). Архетипи в историческото развитие на мебелите, Авангард Прима, С., 186 стр. , ISBN 978-619-160-399-2.

В монографията се разглежда и дефинира понятието архетип при мебелите; демонстрира се и се доказва ролята и развитието на различните архетипи по функционални групи мебели в голям исторически период от време: от античността (древен Египет) до съвременното. При мебелите за седене са разгледани: сгъваемите табуретки и столове, трикраките табуретки и столове, мебелите за седене на четири крака, модерните мебели за седене: конзолни столове, столове на централна опора, офисните столове; троновете. От групата на корпусните мебели са разгледани архетипите сандък и високи шкафове. Следват мебелите за поставяне и експониране (триножници и поставки), за писане, хранене и лежане. Всички разгледани образци са демонстрирани в историческата им еволюция. Изводите са направени в текст, както и чрез

сравнителни схеми със снимков материал и скици. Изследването има за цел да подпомогне съвременния дизайн чрез обобщаването и анализ на богатото историческо наследство и фокусирането върху същностните, принципни елементи на многообразните и многобройни материални образци, особено онези от тях, които са доказали своя творчески потенциал през вековете.

2. Иванова Д., Райчева Р., Панайотов П., Григоров Н., Христова Г., Младенова, М., Ковачева С., Иванов И., Брезин В., Тасев Г., Гочев Ж., Пиралков В. (2008). Наръчник на предприемача от дървообработващата и мебелната промишленост, Авангард Прима, София, 300 стр. , ISBN 978-954-323-461-5.

Райчева е автор на глава 2 - „Проектиране и дизайн“ от тази книга, от стр. 9 до стр. 17. Наръчникът има научно-приложен характер с насока към предприемачи и ръководители на малки и средни предприятия от бранша. В главата се поставят въпросите за професионалната квалификация на дизайнерите, работещи в различни мебелни предприятия. Изявена е ролята на тази професия за развитието на промишлеността. Направено е анкетно проучване на младите професионалисти в областта, с цел да се изяснят основните изисквания и очаквания от страна на бизнеса към професионалната квалификация и уменията на наетите дизайнери, от една страна, както и да се изясни мотивацията, очакванията за кариерно развитие, и слабите места в отношенията между работодателите и младите

дизайнери. В главата са посочени главните изисквания към проектантите в мебелните предприятия, а именно: добра комуникативност, работа с клиенти, владееене на съвременните графични програмни продукти, владееене на чужд език, социални и организационни умения. От страна на проектантите, те желаят да имат по-добри професионални кариерни перспективи, заплащане и мотивация, да получат допълнително възможност за по-висока квалификация, да пътуват в чужбина на специализирани изложения, да бъде оценен правилно творческият им труд, да бъдат наети от професионалисти в областта.

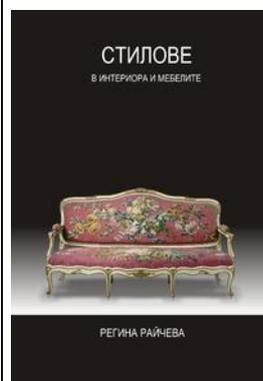
II. Учебници, учебни помагала, учебен модул в системата Блекборд, публикувана лекция в електронна учебна платформа в чужбина

3. Райчева, Р. (1999). История на интериора и мебелите, Мартилен, 128 стр.

Този учебник няма предшественик и аналог в нашата научна и образователна литература. По темата архитектура, интериор и мебели от 19 и 20-ти в. са писани отделни публикации, но няма цялостно разглеждане на тематиката. В учебника е обхванато историческото развитие на интериора и мебелите през втората половина на 19-ти век и от началото на 20-ти век до наши дни. Включени са темите на ретроспективните стилове от 19-ти и 20-ти в.: стил бидермайер, българско Възраждане, ислямски стил, еkleктиката през втората половина на XIX-ти век, стил ар нуво, стил сецесион и аналозите му в другите страни от Европа, стил ар деко в Европа и САЩ. Революционните развития през 20-ти в. включват школата Баухаус и мебелите на нейните творци; скандинавския стил и творци; американското развитие на архитектурата и продуктивния дизайн преди Втората световна война; интернационалния стил през 50-те и 60-те г., както и промените от 80-те години в САЩ; възникването и развитието на италианския стил в годините след Втората световна война и развитието в края на XX-ти век. Учебникът има за цел създаването на широка културна основа у студентите по инженерен дизайн, като анализира както архитектурата (външен облик и интериор), така и мебелите и други интериорни предмети и въведе основните творчески личности от разглежданите епохи.

4. Райчева, Р. (2012). Стиллове в интериора и мебелите, Мартилен ООД, С., 140 стр. и 1 CD, ISBN 978-954-598-137-1

Изданието систематизира и излага на едно място широк кръг от исторически, архитектурни, археологически, антикварни и др. данни. Учебникът е с цветни илюстрации под формата на малки изображения (икони) на всеки тип исторически мебел точно на мястото, където е описанието, за да може максимално да се улесни представянето с образ и текст. Изображенията на интериори от обхванатите епохи както и показаните в книжното тяло мебели и данните за тях може да се видят във файловете с формат .pdf в приложението компакт диск. В текста е анализирана архитектурата и интериора от разглежданите епохи, а след това - мебелите и други интериорни елементи с цел да се получи цялостна представа за стилете. Приложеният към текста речник на термините цели да улесни разбирането му. За тази цел, в текста термините са отбелязани в курсив, което означава, че могат да бъдат намерени в речника в края на учебника. Приложено е и резюме на английски език и списък на използваните източници. В поднесените материали се обръща внимание основно на Западна Европа и Близкия Изток. Цитирани са както имена на архитекти, художници, майстори-мебелисти, така и техни кратки биографии, без които всеки отделен период ще остане размит и непълен като атмосфера и неповторимост. Направени са някои пояснения за упражняването на занаята на мебелиста, особено там, където има данни за това, за да може приносът на тези творци и майстори да бъде правилно разбран и оценен.

5. Ангелова, Д., Райчева Р. (2015). Ръководство по вътрешна архитектура, Авангард Прима, ISBN 978-619-160-479-1 С., 96 стр.

Ръководството е разработено въз основа на учебния план по дисциплината „Вътрешна архитектура“, която се преподава по специалността „Технология на дървесината“ в Лесотехнически университет. В ръководството са дадени методични указания, обяснения и примери за изработването на всеки един от интериорните и мебелни проекти, както и за оформянето им в техническа документация. Изяснени са етапите на работа и съдържанието на проектно-конструкторската документация, като е приложен примерен вариант на курсов проект. Ръководството е предназначено за учебно помагало за студентите от специалността Технология на дървесината при Лесотехнически университет, но може да се използва от други специалности, занимаващи се с проектиране на мебели и интериор.

- 6. Райчева, Р. (2014).** Учебен модул по дисциплината „Стилове в интериора и мебелите: Стилове на 19-ти век“ – специалност ИД, ОКС „Бакалавър“, в системата Блокборд на ЛТУ по проект BG051PO001-4.3.04 “Развитие на електронни форми на дистанционно обучение в системата на висшето образование”

Учебният модул е разработен в рамките на горепосочения проект, като авторът е участвал като експерт по учебен модул по дисциплината "Стилове в интериора и мебелите: Стилове на 19-ти век" - спец. ИД, ОКС бакалавър". Разгледан е модул от общо 5 стила: Бидермайер, Еклектика от 19-ти век, Ислямско изкуство, Българско възраждане, История на фирмата Тонет. Модулът съдържа текстовете на лекциите; презентациите с целия изобразителен материал; разработените тестове към модулите, с които се проверяват знанията на студентите по време на семестъра.

- 7. Райчева, Р. (2011).** Публикувана лекция на електронната платформа Moodle – University of Applied Science, Salzburg, със заглавие Traditional Housing Architecture in Bulgaria in the Second Half of 18th C till 1878”, за участие в интензивна програма Еразъм, проект IP No LLP/AT-230/23/10 Building with Sustainable Materials, Apr. 3-15, Goldegg/Kuchl, Austria

Лекцията е разработена специално за нуждите на темата на интензивната програма: „Строителство с устойчиви материали“, и прави преглед на българската възрожденска архитектура с масивна и дървена конструкция. Лекцията е на английски език и богато илюстрирана с примери от Възраждането. Разгледани са строителните материали от 19-ти век, развитието на функционалната схема на жилищните сгради, основните видове къщи според местоположението им (планина – равнина), според принадлежността им към различните регионални школи на строителството, както следва: Източно-старопланинска, Централно-старопланинска, Западно-старопланинска, Арбанашка, Родопска, Пиринска, Банска, Мелнишка, Черноморска, Пловдивска градска къща. Накрая е представен преглед на предимствата и недостатъците на дървените конструкции.

III. Публикации в списания с импакт фактор

- 8. Raycheva, R., D. Angelova, P. Vodenova (2015).** Project-Based Learning in Engineering Design in Bulgaria: Expectations, Experiments and Results (now in production). European Journal of Engineering Education, ISSN: 1469-5898 (online)

Using a students' workshop as a laboratory, this article summarizes the observation of three years' implementation of a new study module for a Bachelor Program in Engineering Design (Interior and Furniture Design) at the University of Forestry in Sofia, Bulgaria. The article offers an analysis of group dynamics and the difficulties and issues observed during the process. Data from survey questionnaires are interpreted; proposals are made for future research. The conclusion of the authors includes the following points: positive response by students, important encounter with successful professionals and companies; creative fulfilment and experience of team work. On the weak side is the experienced discomfort in public presentation, lack of verbal and graphic skills, interpersonal issues, and pressure of real requirements from teachers and company; lack of adequate attention by the tutors. The need of better understanding a team 'code' of behavior and preparation for an active learning method was felt. A proposal leading to a mixed-team organization for better support of first-time participants in the module is made.

Използвайки студентската работилница като лаборатория, авторите на тази статия обобщават

тригодишните наблюдения при провеждането на този нов учебен модул за бакалавърската степен на специалността „Инженерен дизайн (Интерииор и дизайн за мебели)“ в Лесотехническият университет в София, България.

Статията предлага анализ на груповата динамика, трудностите и проблемите, наблюдавани по време на процеса. Интерпретирани са данните от направени анкетни проучвания и в резултат са направени предложения за бъдещи проучвания. Заключението на авторите включва следните пунктове: студентите оценяват положително събитието; за тях срещата с успели професионалисти и фирми е важна; творческата изява и участието в екипната работа са положителни. Слабостите на модула са дискомфортът при публичните презентации; липсата на вербални и графични умения, вътрешноекипните проблеми, прекаленият натиск на реалните изисквания от преподавателите и фирмата; недостатъчното внимание на ръководителите на модула. Нуждата от по-добро разбиране на екипният „кодекс на поведение“ и предварителната подготовка за такъв активен метод на учене също бяха подчертани. Беше направено предложение за нова организация със смесено участие на студенти от различни випуски, с цел да се окаже по-добра подкрепа на студентите, участващи за първи път в събитието.

IV. Публикации в чуждестранни реферирани научни списания

9. **Raycheva R.** (2012). Architecture of Residential Buildings in Bulgaria from the Revival Period // Scientific Journal of RTU. 10. series., Arhitektūra un pilsētplānošana. - 6. vol., pp 17-24; <https://ortus.rtu.lv/science/en/publications>, ISSN: 1691-4333.

The paper considers house architecture in Bulgarian lands during the Revival period –from the end of 18th century to the end of 19th century. The paper also examines the impact of climate, religion, livelihood, etc. on the development of different regional types. The resulting composition, structure, architectural image and interior, as well as adaptability to terrain conditions, adequacy to social requirements, building traditions are analyzed. Similarities, differences and local features are being considered with the intent to follow the evolution and spread of architecture, typical of the Balkan region. Comparisons are drawn between the rich city houses in Plovdiv, Koprivshiza, Melnik, Samokov, etc., and Turkish houses in Istanbul, Edirne, Safranbolu, etc. By complying with various religious, functional, representative, climatic and terrain requirements, a distinguishable architectural language can be traced.

Статията разглежда жилищната архитектура по българските земи по времето на Възраждането – от края на 18-ти век до края на 19-ти век. Разглежда се също влиянието на климата, религията, поминъка и др., върху развитието на местните регионални типове сгради. Анализирани са получените в резултат композиция, конструкция, архитектурен облик и интериор, както и пригаждането към теренните условия, адекватността към социалните изисквания и строителните традиции. Посочват се приликите, различията и местните характеристики с цел да се проследи еволюцията и разпространение на архитектурата, типична за балканския регион. Направени са сравнения между представителните градски къщи в Пловдив, Копривщица, Мелник, Самоков и др., и турски къщи в Истанбул, Одрин, Сафранболу и др. Така типовете, възникнали в зависимост от религиозните, функционалните, репрезентативните, климатични и теренни изисквания, създават един отчетлив архитектурен език.

10. **Raycheva R.** (2015). An Empire Style Furniture Set at Nedkovich House, Old Town Plovdiv, Architecture and Urban Planning. Volume 10, Issue 1, (2015), ISSN (Online) 2255-8764, p.49-54, <http://www.degruyter.com/dg/mystuff/mywork>

The paper considers the interior and furnishing of a Revival Bulgarian house built in 1863. The aim of this paper is to first present the architecture and then give a closer overview of one part of the furniture collection belonging to this house: the French Empire style furniture set from the upper floor's south-eastern drawing room. The aim is to make analysis of stylistic features as well as to make a hypothesis concerning the cabinet maker. Stylistically, the house shows a consistent neo-classical style, where the interest shown to French Empire style is logical. Representation was definitely sought. From cultural point of view, this very fine set of French Empire furniture is a proof of taste as well as the wide geographic range of commercial activities of Plovdiv merchants. Concerning attribution, no marks were yet found of the manufacturer, but this does not

mean that they do not exist. The large cases need to be moved in order to find the maker's marks on the back panels; the rest of the pieces need a thorough check for marks. The museum inventory should be researched for acquisition dates. All this remains to be done eventually, when all furniture exhibits will have updated data files (or 'passports') after an accurate expertise.

Статията разглежда интериора и обзавеждането на къща от периода на българското Възраждане, построена през 1863 г. Целта е първо да се разгледа архитектурата, и след това да се анализира по-подробно една част от мебелната колекция, принадлежаща към къщата: мебелният комплект в стил френски ампир от югоизточната гостна на горния етаж. Целта е да се направи преглед на стилистичните черти и хипотеза относно мебелиста-производител. В стилово отношение, къщата показва последователен неокласицизъм; ето защо изборът на стила френски ампир е логичен. Интересът към репрезентативност определено е налице. От гледна точка на културата, този чудесен комплект в стил френски ампир доказва вкуса и географския обхват на дейността на пловдивските търговци. Що се отнася до авторизирането, досега не са открити марки на производителя, но това не означава, че те липсват. Големите корпуси е необходимо да се преместят, за да се види дали на гърба има марки на производителя. Повече проучвания е необходимо да се направят по музейните инвентари относно данни за придобиването. Всичко това остава да се направи тогава, когато се подновява или изработва т.нар. „паспорт“ на експонатите след точна експертиза.

11. Raycheva, R., Angelova, D. (2015). Craft Tradition versus Industrial Anonymity in 20th C Design. Pro Ligno, www.proligno.ro, Online ISSN 2069-7430, ISSN-L 1841-4737, Vol.11, №4, p. 627-635

The paper presents a study of the role of craft tradition as opposed to technology and abstract art, for the evolution of modern design for serial production. The first half of the 20th C witnessed the exploration of different sources, with the aim to create the formal language of post-war material world: traditional craft of different regions; 'royal' styles of the past; avant-garde art (organic sculpture, abstract art, etc.); and the potential of technology. These directions of research resulted in different evolution lines, among them technologically-driven design of Aalto, Jacobsen, Eames; Scandinavian individualized remakes of traditional regional pieces; the study & modification of diverse functional typology (deck-chairs, traveller's and military furniture, director's chairs, etc.). In the search for modern form, designers found inspiration in the past (study of archetypes) or in the present day (art, advertising, new materials, technology). In the paper, this phenomenon is revealed by considering the work of Scandinavian and American designers, who followed the craft evolution logic or art and technology. Finally, anonymous design as a phenomenon of consumer society and search for competitive markets originated in replicating and interpreting work of designers active after WWII, who created the classics of the 20th C design.

Статията прави проучване на занаятчийската традиция и нейната роля за еволюцията на съвременния дизайн за серийно производство, сравнени с технологията и абстрактното изкуство. През първата половина на 20-ти век сме свидетели на различни източници, които служат за това, да се създаде формалният език на следвоенния материален свят: традиционните занаяти от различни региони; „кралските“ стилове от миналото; авангардното изкуство (органичната скулптура, абстрактното изкуство и т.н.) и потенциалът на технологията. Тези насоки на творчески търсения дават в резултат различни еволюционни линии, например технологично определения дизайн на Алвар Аалто, Якобсен, Еймс; скандинавските индивидуализирани преработки на традиционни регионални занаятчийски типове; проучванията и модификациите на различни функционални типове (палубни шезлонги, пътнически и военни мебели, режисьорските столове и т.н.). В търсенето на модерни форми, дизайнерите откриват вдъхновение в миналото (проучване на архетипите) или в настоящия ден (изкуството, рекламата, новите материали, технологиите). В статията този феномен се разкрива посредством творчеството на скандинавски и американски дизайнери, които следват логиката на занаятчийската еволюция, изкуството или технологията. Накрая, анонимният дизайн, като феномен на консуматорското общество в търсене на конкурентноспособни пазари, се базира на репликирането и интерпретирането на дизайнерите, работили след Втората световна война, създали класиката на дизайна на 20-ти век.

12. Cionca, M., Muscu, I., Bartha, B., Raycheva, R. (2015). Postwar European Chair Design. A Comeback of the Style Connection. Pro Ligno, www.proligno.ro, Online ISSN 2069-7430, ISSN-L 1841-4737, Vol.11, №4, p. 603-612

The paper presents the results of studies and research aimed at identifying significant concepts of the design process dynamics of two European designers, Gió Ponti (Italy) and Hans Wegner (Denmark). Two of their major

chair designs, the Wishbone Chair (Wegner, 1944-49) and the Superleggera Chair (Ponti, 1951-57) were chosen as study cases. Their historical concept sources were carefully investigated and documented, since in the postwar years a tendency towards disregarding the dogmatic functionality of the interwar avant-garde furniture design occurred, making place for a different kind of innovation that did not contradict the natural evolution of form and function, but introduced an inherent elegance of form, as well as exceptional craftsmanship seen as adding value to the industrial production.

Formal, compositional, structural and ergonomic elements were analysed, measurements of dimensions and angles were made and compared, sitting positions were visualised, in an attempt to unveil crucial aspects of specific design insights. The good understanding of the style connections, of the significant construction details that confirm the innovative, functional and well-balanced appearance of these chairs, of the careful selection of materials that characterised postwar austerity, contributed to an already confirmed investigative approach, which may be seen as a useful instrument of knowledge not only for design education, but also for design historians, furniture designers, manufacturers and artisans.

Статията представя резултатите от проучванията, насочени към идентифицирането на значителните концепции и динамиката на дизайнерския процес при двама европейски дизайнери, Джо Понти (Италия) и Ханс Вегнер (Дания). Две от техните творби, столът „Игрек“ на Вегнер (1944-49) и „Суперледжера“ на Понти (1951-57), са подбрани като казуси. Техните исторически концептуални източници са старателно проучени и документирани, понеже в следвоенния период се наблюдава тенденция да се пренебрегва догматичната функционалност на мебелния авангард от времето между войните, създавайки пространство за различен вид иновация без противопоставяне на естествената еволюция на формата и функцията, и въвеждайки една унаследена елегантност, както и изключително занаятчийско майсторство, считано за допълнителна стойност към промишленото производство.

Анализирани са формоизграждането, композицията, конструкцията и ергономични елементи, измерени са и сравнени размери и ъгли, визуализирани са позите на седене в опит да се разкрият ключовите аспекти на специфичните дизайнерски открития. Ключово е доброто разбиране на стиловите връзки, на значителните конструктивни детайли, които потвърждават иновативния, функционален и балансиран вид на тези столове; на внимателния подбор на материалите, типичен за следвоенните ограничения. Те допринасят към вече утвърдения изследователски подход, който може да се разглежда като полезен инструмент на знанието не само за дизайнерското образование, но също и за историците на дизайна, мебелните дизайнери, производителите и занаятчиите.

13. Raycheva, R. (2015). Wooden Structure of Historic 19th C Houses in Bulgarian Lands. Pro Ligno, www.proligno.ro, Online ISSN 2069-7430, ISSN-L 1841-4737, Vol.11, №4, p. 440-449

The paper introduces a historically established wooden structure, used in dwelling houses building in Bulgarian Lands in the Revival Period (end of 18th C – second half of 19th C). Features that exemplify structural peculiarities of 19th C dwelling houses in rural and urban conditions are considered. These buildings, studied in the 20th C by authors in order to preserve the knowledge of the patrimony of Bulgarian national architecture and construction, represent the works of an art that has been totally supplanted by different building techniques today. It has remained as vernacular heritage to be conserved and seen as national identity. In the paper, different vernacular regions in Bulgaria, in France and Turkey were considered in order to give an idea of structural diversity. The paper introduces comparisons with wooden structures in the above mentioned countries in order to reveal the differences and establish general features in the studied regions. General house architecture, functional requirements, climatic conditions, construction materials for wood and half-timber structure were studied. More specifically, foundations, stonework walls, half-timber and wooden walls, roofs, cantilever overhangs and bracings are considered.

В статията се разглеждат историческите дървени конструкции, използвани при жилищните сгради по българските земи през периода на Възраждането (края на 18-ти до втората половина на 19-ти век). Анализирани са особеностите, които изясняват конструкциите на жилищните сгради от 19-ти век в селски и градски условия. Тези сгради са добре проучени през 20-ти век от различни автори с цел да запазят българското национално архитектурно-строително наследство; техният начин на строителство е напълно заместен днес от различни технологии. Той е запаено като регионално наследство, чрез което трябва да се съхранява националната идентичност. В статията се разглеждат различни местни строителни райони в България, Франция и Турция, за да се направят сравнения на дървените конструкции в споменатите страни с цел да разкрият различията между и да се установят общите черти в изучаваните райони.

Проучени са жилищната архитектура, функционалните изисквания, климатичните условия, строителните материали за дървените и паянтовите конструкции. По-специално, това са фундаменти, каменни зидове, скелетно-паянтови стени, покриви, конзолни еркери и подпори.

V. Публикации в български реферирани научни списания:

14. Райчева, Р. (2006). Значението на периода 50-те и 60-те години на 20 век за съвременния дизайн, Научна конференция на Русенски университет „Ангел Кънчев“, Научни трудове, том 45, серия 1, Русе, 9 – 11 ноември, стр. 300-305, ISSN 1311-3321.

В статията се прави паралел между две епохи в развитието на дизайна – първите две следвоенни десетилетия в Европа, и последното десетилетие на 20-ти и първото десетилетие на 21-ви век. Целта е чрез едновременен анализ да установим кое от 50-те и 60-те години вдъхновява днешните дизайнери и защо. Днешното повторение на следвоенния период, без да бъде израз на липса на нови идеи у съвременниците, е само повод за проява на новото мислене на 21-ви век; едно изкушаване на съвременния творец и влизане в ролята на първото опиянение на дизайна от потребителския бум и свободата от големия избор. В развитието на дизайна началото на столетието е градивно и плодотворно, почва за нови открития и оптимизъм; обратно края на века води до повтаряне на вече открити истини и декадентство. Първото десетилетие на 21-ви век е праг на нови открития. Подновеният интерес в областта на дизайна към ярки цветове, светлинни ефекти, органични форми, хумор и фантазия, полифункционалност и нетрадиционно мислене не е само бягство от скуката на познатото; той е ново доказателство за безкрайната вариантност на творчеството. Така известният афоризъм “всичко ново е добре забравено старо” и “нищо ново под слънцето” е само частично верен: съвременното ‘повторение’ на дизайна от 60-те години носи други измерения, подплатено е с нови технологически открития и ново екологично мислене.

15. Райчева, Р. (2007). Дизайнът на 21-ви век и неговите източници на вдъхновение, Научна конференция на Русенски университет „Ангел Кънчев“, Научни трудове, т. 46, серия 1, Русе, 08 – 10 ноември 2007 г., ISSN 1311-3321, стр.155-161

В статията се разглеждат насоките, които поема дизайнът в днешния свят и главните източници на вдъхновение за творците в тази област. В един наситен с визуални стимули свят, изкуството на рекламата и киното, музикалният клип са както консуматори на произведенията на дизайна, така и стимул за неговото развитие. Развитието на компютърните и информационни технологии, глобализацията, големите проблеми на съвременното общество; откритията на авангардната наука, както и връщането назад към прогресивни периоди от развитието на технологията и промишлеността (времената пред ‘падението на технологиите’ - идеята за изчерпването на природните ресурси), са само част от възможните събития, служещи за трамплин на съвременния творец. Дизайнът е пресечна точка на творчество, фантазия, технология, изобретателност, хумор, находчивост, оцеляване в света на утрешните реалности.

VI. Публикации в нереперирани научни списания:

16. Райчева, Р. (2003). Съвременни тенденции във формоизграждането на мебелите, сп. “Дървообработване и производство на мебели”, бр.2, 2003 г./ 1, 2004 г., стр. 14-19, ISSN 1311-4972.

В статията се разглеждат темите за промените в жилищния интериор през последните години, както и разбирането за комфорт. Разгледани са насоките във формоизграждането на различните типове мебели като корпусни мебели, тапицирани мебели, столове, маси, легла. Тези промени са проследени в тяхната взаимовръзка с новите конструктивни и материали за защитно-декоративна обработка като кожа, ратан, фурнири от масивна дървесина от различни дървесни видове, пластмаси, стъкло, метал, рециклирана хартия. Както при корпусните мебели, така и при мебелите за седене, много ясна тенденция е минимализмът, понякога под формата на баухаузова строгост; при тапицираните и мебелите за седене, съществуват противоположни тенденции за свръх-комфортни органични форми заедно с трансформируемост и интегрирането на повече и повече функции като масажни релаксиращи шезлонги, интегрирани с интернет сърфиране, гледане на ТВ и ДВД, слушане на музика, домашен офис и др. Наблюдава се също интеркултурен микс между Изток и Запад, Север и Юг, цитати от различни географски култури, като японско минималистично изкуство, китайското „фън шуй“, индийски десени и др., под формата на т.нар. 'етно'-мода, ролята на цвета за благосъстоянието на индивида. Различни цветове гами се наблюдават и при интериорния текстил, както и разнообразие от конструкции и материали за мебели.

17. Polvan, S., R. Raycheva. (2012). Comparative Analysis of 19th C Dwelling Architecture in Turkey and Bulgaria. Научно списание „Иновации в горската промишленост и инженерния дизайн”, бр.1, стр. 63-70, ISSN 1314-6149.

In the past centuries, construction of houses and great public buildings and structures used to be a craft with guild rules and typical dissemination in the region of Balkan Peninsula and different zones in Turkey. We do today admire the majestic residential houses that survived the centuries and could later be restored to be seen in our cities. In the paper, an attempt is made to compare the architectural features of 19th C House in Bulgarian cities, such as Koprivshtitza, Plovdiv, Melnik, etc., to Turkish House, in regions, such as Edirne, Bursa and Goynuk. The comparison criteria considered are as follows: Factors for the development of architectural type of houses (Climatic Considerations, Religion, Livelihood, etc.), Exterior Architectural Image; Interior Organization of Spaces and Furnishings, Building Regulations and Limitations. The goal of the paper is to establish vernacular differences and discover similarities, as an important source of better understanding the spread of architectural types in the past.

В миналото, строителството на жилищни сгради и на големи обществени сгради и конструкции е бил занаят с гилдийни правила и характерно разпространение в района на Балканския полуостров и различните райони на (азиатска) Турция. Днес се удивляваме на величествените жилищни сгради, които са достигнали до нас през вековете, за да могат да бъдат реставрирани и видяни в градовете ни. В статията е направен опит да се сравнят архитектурните особености на къщите от 19-ти век в българските градове Копривщица, Пловдив, Мелник и др., с турските къщи в райони, като Одрин, Бурса, Гойнюк. Използваните критерии за сравнение са както следва: факторите за развитието на архитектурния тип на къщите (климатични условия, религия, поминък и др.), архитектурен облик, интериорна организация на пространствата и обзавеждане, строителни правила и ограничения. Целта на статията е да установи местните различия и да открие подобия, като един важен източник за по-доброто разпространение на архитектурните типове в миналото.

18. Raycheva, R., Jivkov, V., Angelova, D., Vodenova, P. (2016). Study Module “Project Week”: through the Eyes of Students. Innovation in Woodworking Industry and Engineering Design, бр.1, 2016 г., ISSN 1314-6149, e-ISSN 2367-6663, стр. 46-53

Competition in the educational field today brought awareness of the need of change in the manner of teaching and knowledge acquisition. It is clear that the university, as an educational and scientific institution, should follow and answer the demands of society for highly qualified and self-confident young professionals. The University of Forestry in Sofia introduced a new study module, called Project Week, in the regular curriculum for Engineering Design Bachelor Program. The module aims at increasing the skills and competence of students

and preparing them for their future professional career. The paper presents the results of our experience from the past two years from the students' point of view. Inquiries were held with the participants, students of 3rd year of study. The authors of this paper put the accent on the expectations and results of this new form of teaching.

The final results are an indicator of work done and give us the guidelines for future development towards improving the manner and conditions of work.

Днес конкуренцията в областта на образованието донесе ново осъзнаване на нуждата за промяна в начина на преподаване и придобиване на знания. Ясно е, че университетите, като образователни и научни институции, трябва да следват и да отговорят на изискванията на обществото за висококвалифицирани и уверени млади професионалисти. Лесотехническият университет в София въведе нов учебен модул, наречен „Проектна седмица“, в редовния учебен план на специалността „Инженерен дизайн (Интериор и дизайн за мебели)“, бакалавърска степен. Модулът цели подобряване уменията и компетентностите на студентите, подготовката им за бъдещия им професионален живот. Статията представя резултатите от нашия опит след две годишно приложение на модула, от студентска гледна точка. С участниците в модула – студенти от 3-ти курс – бяха проведени анкети. Авторите на статията акцентират върху очакванията и резултатите от тази нова форма на преподаване. Крайните резултати са индикатор за свършената работа и ни дават насоки за бъдещото развитие към подобряване начина и условията на работа.

VII. Публикации в сборници от национални научни форуми:

19. Райчева, Р. (2014). Мебелните стилове от XVIII в. във Франция и Англия, Сборник с научни публикации № 3/2014”, Нов български университет, стр. 99-107, ISSN 1314-7188

В статията се цели да се излявят различията при формоизграждането и наличието на оригинални местни типове мебели, характерни за Франция и Англия от 18-ти в. Описани са различията при мебелите за седене: различен заден и преден крак, специфични облегалки (ти

и плътните тапицирани облегалки. При корпусите са посочени специфични английски мебелни типове, като „комод върху комод“, бюро-кабинет; предпочитанието към интарзии, сравнени с френските високи шкафове с предпочитание към техника „Бул“ по вратите. Подчертано е еkleктичното отношение към формата още през средата на века в Англия; докато еkleктични елементи се появяват във Франция едва в края на века. Изтъкват се оригинални мебелни форми при масите в Англия (свързани с обичая за пиене на чай – сгъваеми маси за чай, маса Пемброук, маса за закуски и др.), наличието на jarranning като декорация, и др.

20. Райчева, Р., Д. Ангелова, П. Воденова (2014). Развитие на образованието по инженерен дизайн в Лесотехническият университет, НХА, Научна конференция „Проблеми и перспективи пред академичното образование по идустриален дизайн“, 12-13 декември 2014 г., издание на CD, ISBN 978-954-2988-19-9

В статията се разглежда развитието на образованието по дизайн на мебели, започнало преди почти 20 години в Лесотехническият университет. Стремешът на авторите е да засегнат целия сложен кръг от проблеми, стоящи пред преподавателите и университета като институция. От особено значение са следните ключови фактори: вникването в същността на творческата професия ‘дизайнер’; различното в неговото образование; създаване на специфична творческа атмосфера и отношения преподаватели-студенти; нови, нетрадиционни методи на преподаване, и много подценявания въпрос за създаване на творческо самочувствие и умение за професионална работа на възпитаниците. Включването и активното участие на студентите както в международна мобилност, международни и национални уъркшопи, годишни изложби, връзката с бизнеса и акредитирането на специалността от НАОА; както и авторитета на нашите възпитаници и тяхната цялостна професионална реализация. Авторите на статията правят и сравнителен анализ с други подобни специалности в Европа с цел установяване на прогреса и необходимите бъдещи стъпки.

21. Райчева, Р. (2015). Мебели в стил ампир в пловдивския възрожденски интериор. Изкуствоведски четения 2015. Модул „Ново изкуство“, 11-13 май, 2015, София. Сборник „Изкуствата в новото време: смесване на езиците“, ISSN1313 – 2342, стр. 280-288

Статията разглежда интериора и обзавеждането на възрожденска българска къща от 1863 г. Целта на автора е първо да представи архитектурата и след това да направи по-подробен преглед на една част от мебелната колекция, принадлежаща на тази къща: комплектът мебели в стил френски ампир от югоизточната гостна на горния етаж. В статията се анализират стилистичните черти на отделните видове мебели от комплекта, като е обърнато специално внимание на типологията, композицията, формата на детайлите, декорацията и декоративните метални апликации, използваните материали. Направена е хипотеза относно мебелната производител.

VIII. Публикации в сборници от международни научни форуми:

22. Райчева, Р. (2005). Насоки в мебелния дизайн, Сборник доклади. Международна научна конференция „10 години специалност Инженерен дизайн (Интериор и дизайн за мебели)“, София, 17-18 октомври, ISBN-10: 954-332-027-6; стр.15-27, ISBN-13: 978-954-332-027-1.

В статията се разглеждат някои устойчиви насоки в развитието на дизайнерските проучвания посредством проследяване на международни мебелни изложения, специализирани изложби и преса. Някои от изявените теми на съвременния дизайн са: постигане на максимален комфорт посредством многофункционалност, трансформация, мобилност и гъвкавост. Главна черта при формоизграждането е минимализъм, изчистеност, опростеност на формите. От друга страна, налице е стремеж към индивидуалност посредством създаване на луксозни продукти, разработени с фантазия, повлияна от органичния дизайн на 60-те години, и достигаща до научна фантастика. Акценти като цвят, осветление, интересна повърхност, са средства за постигане състояние на покой и релакс за обитателя. Смесването на културите по посока изток-запад и север-юг изразяват устойчив интерес към екзотиката с цел тотално откъсване от стреса на съвременното.

23. Raycheva R., Y. Genchev. (2006). Housing Interior In Bulgaria At The Beginning Of Third Millenium, NÁBYTOK 2006, [CD-ROM], Zvolen, Technicka Univerzita, June 7 – 8, постер, ISBN 80-228-1577-2.

The Sixties and Seventies witnessed the appearance and development of large housing estates to solve housing crisis. Today, mass housing is already being outdated, the householder has changed, and his needs have styled a different lodging program. The paper considers the urgent necessity of giving solutions to new requirements that are the result of requirements and preferences of new user groups, belonging to different social and financial circles. Satisfying these requirements is related to development of new design approach.

В постера се разглеждат събитията от 60-те и 70-те години, когато сме свидетели на разработването на големи жилищни комплекси с цел да се разреши жилищната криза. Днес масовото жилищно строителство е вече остаряло; инвеститорите са променени, нуждите на хората са оформили различна функционална програма на жилището. Постерът разглежда непосредствената необходимост от това да се дадат решения на новите изисквания, които са резултат от предпочитанията на нови групи потребители от различни социални и финансови кръгове. Удовлетворяването на тези нужди е свързано с развиването и на нов дизайнерски подход.

24. Райчева, Р. (2008). Дизайн и цвят, Сборник с докладите на участниците, Втора международна конференция на BALKANCOLOR “ЦВЯТ ВЪВ ВСИЧКИ НАПРАВЛЕНИЯ”, Варна, 24-27 септември, издание на компакт диск, стр.105-111, ISSN 1313-4884.

В статията се разглеждат някои аспекти на проявлението на цвета в дизайнерското творчество. От една страна, цветът в дизайна има собствена логика на развитие, циклично завръщане на определени цветни тонове, материали (или създаването на съвсем нови материали), съчетания, текстури, десени. От друга

страна, цветът може да се счита за код на епохата, за един материален израз на интересите и душевното състояние както на самия творец, така и на обществото и хората около него, за които той твори. Цветът в дизайна е тясно свързан с образния строй на творбата – нейните източници на вдъхновение, нейният образен език. Така взаимопроникването на тенденциите от различни сфери на живота, като облекло, текстил, изящно изкуство, илюстрация, реклама, фотография, компютърни графични продукти и т.н., очертават цветния фон на предметите, които ни заобикалят, както и емоционалния пулс на епохата.

25. Писарева, Е., **Р. Райчева**, (2009). Принципи и критерии за дизайнерско оформление на обществени пространства, Сборник научни доклади. Втора научно-техническа конференция с международно участие „Иновации в горската промишленост и инженерния дизайн”, Юндола, 6 - 8. ноември, стр. 200-206, ISSN 1314-0663.

В доклада се изследват и систематизират принципите на архитектурното оформление на интериорни пространства в сгради на висшите учебни заведения. Дефинират се критерии и изисквания за дизайнерското им оформление. Разглеждат се по-конкретно следните зони в обществените пространства в учебните сгради: входна зона (място за идентифициране на обекта), вертикалната комуникация (стълбища, асансьори), фойета и коридори, като основен резерв от пространства за ориентация и комуникация, както и за експониране на резултатите от образователния процес, ролята на оформлението на повърхностите (настилка, стени, таван), колоритът, озеленяване, осветление, графични знаци. Проучват се тенденциите в изграждането на интериора на посочените зони в сградите на образованието по света и у нас. Авторите си поставят за цел да разгледат по нов начин функциите, типични за тази среда, в тяхната еволюция през последните години, като разкрият някои нови и неизползвани досега възможности.

26. Raycheva, R., E. Pissareva, D. Angelova, L. Parmakova. (2010). Design of Public Spaces Echoes Life at a University Building, Poster, NABYТОК, Zbornik referatov: vydalo vydavatelstvo TU vo Zvolene, ISBN 978-80-228-2109-4.

Public spaces are saturated with various functions, according to their specifics. Carrying strong identity and symbolism, they are also the vehicle of accepted cultural values, and at the same time they are places for social contact, rest, conversation, communication, waiting, information, advertising. Their significance for the public is undeniable.

After the review of contemporary design solutions, the authors' team defined the following features of university public spaces in general: 1. Compliance with the institution's specific requirements; 2. Security for visitors; 3. Open and friendly atmosphere; 4. Clear and user-friendly orientation sign system, orientation floor plans, office sign panels, lecture halls signs, etc.; 5. Encouragement of human contacts, conversations and discussions, opportunity for work, taking notes, surfing the Internet etc.; 6. Adequate info display panels, display boards for student designs, pictures and University history info; 7. Interesting and inspiring design; 8. Inherent possibility of versatility and alternative layout; 9. Unique character; 10. Adequate natural and artificial lighting; 11. Appropriate color scheme and integration of art works; 12. Easy access to cables for revision (Internet and security).

In the process of designing public spaces, we have outlined an architectural and an interior design phase. These two phases are interconnected, but also have specific tasks. Some of the above-mentioned elements are present, but others should be added, developed or completed.

Обществените пространства са наситени с различни функции, според тяхната специфика. Те носят силна идентичност и символизъм и са носител на възприети културни ценности; в същото време, те са места за социален контакт, почивка, разговори, комуникация, изчакване, информация, реклама. Значението им за обществото е неоспоримо.

След прегледа на новите съвременни решения, авторският екип дефинира следните черти на университетските обществени пространства в общност: 1. Съответствие със специфичните изисквания на институцията; 2. Безопасност за посетители; 3. Открита и приятелска атмосфера; 4. Ясна и четима ориентационна система от знаци, етажни планове, табелки за кабинетите, табелки за лекционните зали, и др.; 5. Подтикване на човешките контакти, разговори и дискусии; възможности за работа, водене на

записки, сърфиране в Интернет и др.; 6. Адекватни витринни панели, пана за студентски проекти, снимки и информация за историята на университета; 7. Интересен и вдъхновяващ дизайн; 8. Неотменима възможност за полифункционалност и алтернативно поддръжане; 9. Уникален характер; 10. Достатъчно естествено и изкуствено осветление; 11. Подходяща цвятова гама и интегриране с творби на изкуството; 12. Лесен достъп за ревизия на кабели (Интернет и охрана). В процеса на проектиране на обществените пространства, направихме архитектурен и интериорен проект в художествена фаза. Тези две фази са свързани, но също имат специфични задачи. Някои от гореспоменатите елементи присъстват, но други остава да се добавят, доразвиват или довършат.

27. Райчева, Р., Д. Ангелова. (2010). Дизайн методи и обучение по дизайн, Сборник научни доклади. Трета научно-техническа конференция с международно участие „Иновации в горската промишленост и инженерния дизайн”, ЛТУ, 5 - 7 ноември, стр. 261-265, ISSN 1314-0663.

В доклада се разглежда връзката между съвременните дизайн-методи и обучението по дизайн. Разгледано е отношението на преподавателите и недобрата подкрепа на студента в началните етапи от обучението му. Обърнато е внимание на използването в практиката на т.нар. евристични методи на обучението. Подчертана е необходимостта студентите да преминат от възпроизвеждащ към творчески модел на решаване на учебните задачи. Прави се сравнение на съществуващата методика за обучение по дизайн, използвана у нас и в чужбина, и се изяснява значението на непосредствения опит на студента. Въведен е терминът „уъркшоп“ и е разгледан опитът от провеждането на тази форма на обучение у нас. Посочени са по-късите учебни модули в рамките на семестъра, постоянните изложби на дипломни работи, необходимостта от организиране на ателие и макетна работилница.

28. Raycheva, R., V. Jivkov, D. Angelova, P. Vodenova (2013). Design Workshop for Students, Conference Proceedings of the 3rd International Conference “Education, Science, Innovations”, June 9-10, Pernik, стр. 85-93, ISSN 1314-5711.

In the light of the active changes in higher education in the last years, the intensive study modules of practical training have become more and more popular. They are known as ‘workshops’ (or designer workshops). They place students under actual working conditions, where they are supposed to solve a certain problem for a short time. The correct and well implemented training guarantees the achievement of a good end result. To make this possible, a deep knowledge is necessary, both of advantages and problems that may occur. The present paper focuses on the following important issues: choice of theme, student team-building, work stages, requirements for final project presentation, assessment criteria. In the paper, situations are considered, where problems occur: creative, motivational and interpersonal, as well as methods of their overcoming. The paper aims at providing methodical support for university teachers who organize such type of intensive training.

В светлината на активните промени в областта на висшето образование, през последните години интензивните учебни модули с практическо обучение стават все по-популярни. Те са известни като ‘уъркшоп’, или ‘дизайнерска работилница’. Те поставят студентите в действителни работни условия, където от тях се очаква да разрешат определен дизайнерски проблем за кратко време. Правилното и добро проведено обучение гарантира постигането на добър краен резултат. За да стане възможно това е необходимо дълбоко познаване както на преимуществата, така и на проблемите, които могат да възникнат. Настоящата статия се фокусира върху следните важни пунктове: избор на тема; тим-билдинг за студентите, работни етапи, изискванията за финалната проектна презентация; критериите за оценка. В статията са обхванати някои ситуации, когато възникват проблеми: творчески, мотивационни и междуличностни, както и методи за тяхното преодоляване. Статията цели да осигури методическа подкрепа за университетски преподаватели, които организират подобен тип интензивно обучение.

29. Райчева, Р. (2014). Развитие на ножичната конструкция като архетип при мебелите за седене, Доклади от XIV международна научна конференция ВСУ’2014, 5-6 юни, Том III, стр. 182-187, ISSN 1314-071X.

В историята на мебелите съществуват редица примери, когато един тип мебел се повтаря в различни исторически периоди с различна форма и детайл. Докладът изследва различните конструктивни решения на съгваемия стол. Докладът има за цел да демонстрира податливостта на този тип към модификации. Валидността и адаптируемостта на съгваемата конструкция се доказва посредством анализиране на селекция от примери от различни исторически периоди. Акцентирани са пунктовете, в които развитието се разделя в две посоки, или където се появяват хибридни модификации. Авторът изяснява и демонстрира потенциала на типа; нещо повече, целта му е да покаже как творци от различни

векове са модифицирали и добавили до основния конструктивен принцип свои приноси с цел да постигнат качествата и трансформациите, от които се нуждаят.

30. Raycheva, R. (2014). Exchange of Influences between East and West in Interior Decoration and Furniture as a Source of Innovation, 4th International Conference "Education, Science, Innovations", June 9-10, Pernik, ISSN 1314-5711, стр. 83-90

The paper aims at following the mechanism of penetration of Asiatic forms in interior and furniture and their interpretation in European countries from the 17th C to the 20th C. Traditional furniture and interior objects are examined, as well as their direct impact on European culture. Historical technological innovation in Chinese furniture is considered, such as finishes and lacquer painting; as well as the way they were re-invented in France and England during the 18th C. Later developments from the 19th and 20th C in furniture design were also considered, to link the interest in Asian culture with furniture trends of the century. The attention of designers towards Far-Eastern culture is demonstrated with the work of different creators as well as contemporary pieces and trends in furniture. The paper aims at demonstrating some of the sources of inspiration for architects, interior decorators and designers over the years to the present day.

Статията има за цел да проследи механизмите на проникването на азиатски форми в интериора и мебелите и тяхната интерпретация в европейските страни от 17-ти до 20-ти векове. Разгледани са традиционни мебели и интериорни предмети, както и тяхното пряко влияние върху европейската култура. Разгледани са историческите технологични открития на китайските мебели, като лакови покрития и лакова живопис; също и начинът, по който те са преоткрити във Франция и Англия през 18-ти век. По-късните развития от 19-ти и 20-ти векове в мебелния дизайн са обхванати, за да свържат интереса към азиатската култура с мебелните тенденции на века. Вниманието на дизайнерите към далекоизточната култура се демонстрира с творчеството на различни автори, като както и съвременни образци и тенденции в мебелите. Статията се стреми да демонстрира някои от източниците на вдъхновение за архитекти, интериорни декоратори и дизайнери през годините до ден днешен.

31. Райчева, Р. (2015). Светлинните обекти. Национална научна конференция с международно участие „Цвят и светлина в архитектурата“, 11-12 май, 2015 г., издание на CD, София, ISSN 1314-6564

В тази статия става дума не само и единствено за осветителни тела, а и за мебели (кресла, шкафове, ниски маси, плотове на рецепции и др.) и светещи обекти, които попадат в групата на „светещите скулптури“. Целта на автора е да демонстрира, че светещият обект може да предложи повече от функцията на осветително тяло: той присъства в интериора (жилищен или обществен) като скулптурен обект, който създава около себе си пространство и обединява мебелните групи по функция в обособени зони. Създаването на пространство означава, че филтрираната през различните материали светлина обгръща обема на абажура и околните му предмети със светла зона, която въвежда свое „хало“ или силово поле, видимо за човешкото око. Разгледани са осветителни тела от хартия (японските фенери 'чочин'), авторски работи на Изаму Ногучи, Исеи Мияке, Ева Менц, Томоко Адзуми и др. Обърнато е внимание на ефекта от други материали, като филц (Ане Кииро Куин), пластмаса (Патрик Жуен), както и светещи мебели. Необходимостта да се осигури разсейвател (абажур) за светлинния източник води до стремежа на дизайнерите да създават истинска архитектура за поместването на лампата. Материалите, които се използват за стените на абажура, са полупрозрачни, и този факт води до активното използване потенциала на хартията и други листови материали. Създаването на светлинни обекти е художествена дейност; създадените творби са въздействащи и индивидуални. Посредством разширяване на ролята на обикновени предмети, като кресла, маси, поставки, се достига до създаването на светещи обекти. По-свободното и творческо третиране на осветителното тяло също в резултат постига структурата, композицията и въздействието на скулптурна творба, която има особеното свойство да твори пространството и атмосферата на дома и обществените обекти. С това се постига мечтаната индивидуалност на личното пространство на дома и запомнящата се театрализирана визия на обществените обекти.

32. Raycheva, R., Angelova, D. (2015). Craft Tradition versus Industrial Anonymity in 20th C Design. Pro Ligno, www.proligno.ro, Online ISSN 2069-7430, ISSN-L 1841-4737, Vol.11, №4, p. 627-635

The paper presents a study of the role of craft tradition as opposed to technology and abstract art, for the evolution of modern design for serial production. The first half of the 20th C witnessed the exploration of different sources, with the aim to create the formal language of post-war material world: traditional craft of

different regions; 'royal' styles of the past; avant-garde art (organic sculpture, abstract art, etc.); and the potential of technology. These directions of research resulted in different evolution lines, among them technologically-driven design of Aalto, Jacobsen, Eames; Scandinavian individualized remakes of traditional regional pieces; the study & modification of diverse functional typology (deck-chairs, traveller's and military furniture, director's chairs, etc.). In the search for modern form, designers found inspiration in the past (study of archetypes) or in the present day (art, advertising, new materials, technology). In the paper, this phenomenon is revealed by considering the work of Scandinavian and American designers, who followed the craft evolution logic or art and technology. Finally, anonymous design as a phenomenon of consumer society and search for competitive markets originated in replicating and interpreting work of designers active after WWII, who created the classics of the 20th C design.

Статията прави проучване на занаятчийската традиция и нейната роля за еволюцията на съвременния дизайн за серийно производство, сравнени с технологията и абстрактното изкуство. През първата половина на 20-ти век сме свидетели на различни източници, които служат за това, да се създаде формалният език на следвоенния материален свят: традиционните занаяти от различни региони; 'кралските' стилове от миналото; авангардното изкуство (органичната скулптура, абстрактното изкуство и т.н.) и потенциалът на технологията. Тези насоки на творчески търсения дават в резултат различни еволюционни линии, например технологично определения дизайн на Алвар Аалто, Якобсен, Еймс; скандинавските индивидуализирани преработки на традиционни регионални занаятчийски типове; проучванията и модификациите на различни функционални типове (палубни шезлонги, пътнически и военни мебели, режисьорските столове и т.н.). В търсенето на модерни форми, дизайнерите откриват вдъхновение в миналото (проучване на архетипите) или в настоящия ден (изкуството, рекламата, новите материали, технологиите). В статията този феномен се разкрива посредством творчеството на скандинавски и американски дизайнери, които следват логиката на занаятчийската еволюция, изкуството или технологията. Накрая, анонимният дизайн, като феномен на консуматорското общество в търсене на конкурентноспособни пазари, се базира на репликирането и интерпретирането на дизайнерите, работили след Втората световна война, създали класиката на дизайна на 20-ти век.

33. Cionca, M., Muscu, I., Bartha, B., **Raycheva, R.** (2015). Postwar European Chair Design. A Comeback of the Style Connection. Pro Ligno, www.proligno.ro, Online ISSN 2069-7430, ISSN-L 1841-4737, Vol.11, №4, p. 603-612

The paper presents the results of studies and research aimed at identifying significant concepts of the design process dynamics of two European designers, Gió Ponti (Italy) and Hans Wegner (Denmark). Two of their major chair designs, the Wishbone Chair (Wegner, 1944-49) and the Superleggera Chair (Ponti, 1951-57) were chosen as study cases. Their historical concept sources were carefully investigated and documented, since in the postwar years a tendency towards disregarding the dogmatic functionality of the interwar avant-garde furniture design occurred, making place for a different kind of innovation that did not contradict the natural evolution of form and function, but introduced an inherent elegance of form, as well as exceptional craftsmanship seen as adding value to the industrial production.

Formal, compositional, structural and ergonomic elements were analysed, measurements of dimensions and angles were made and compared, sitting positions were visualised, in an attempt to unveil crucial aspects of specific design insights. The good understanding of the style connections, of the significant construction details that confirm the innovative, functional and well-balanced appearance of these chairs, of the careful selection of materials that characterised postwar austerity, contributed to an already confirmed investigative approach, which may be seen as a useful instrument of knowledge not only for design education, but also for design historians, furniture designers, manufacturers and artisans.

Статията представя резултатите от проучванията, насочени към идентифицирането на значителните концепции и динамиката на дизайнерския процес при двама европейски дизайнери, Джо Понти (Италия) и Ханс Вегнер (Дания). Две от техните творби, столът „Игрек“ на Вегнер (1944-49) и „Суперледжера“ на Понти (1951-57), са подбрани като казуси. Техните исторически концептуални източници са старателно проучени и документирани, понеже в следвоенния период се наблюдава тенденция да се пренебрегва догматичната функционалност на мебелния авангард от времето между войните, създавайки пространство за различен вид иновация без противопоставяне на естествената еволюция на формата и функцията, и въвеждайки една унаследена елегантност, както и изключително занаятчийско майсторство, считано за допълнителна стойност към промишленото производство.

Анализирани са формоизграждането, композицията, конструкцията и ергономични елементи, измерени са и сравнени размери и ъгли, визуализирани са позите на седене в опит да се разкрият ключовите аспекти на специфичните дизайнерски открития. Ключово е доброто разбиране на стиловите връзки, на значителните конструктивни детайли, които потвърждават иновативния, функционален и балансиран вид на тези столове; на внимателния подбор на материалите, типичен за следвоенните ограничения. Те допринасят към вече утвърдения изследователски подход, който може да се разглежда като полезен

инструмент на знанието не само за дизайнерското образование, но също и за историците на дизайна, мебелните дизайнери, производителите и занаятчиите.

34. Raycheva, R. (2015). Wooden Structure of Historic 19th C Houses in Bulgarian Lands. Pro Ligno, www.proligno.ro, Online ISSN 2069-7430, ISSN-L 1841-4737, Vol.11, №4, p. 440-449

The paper introduces a historically established wooden structure, used in dwelling houses building in Bulgarian Lands in the Revival Period (end of 18th C – second half of 19th C). Features that exemplify structural peculiarities of 19th C dwelling houses in rural and urban conditions are considered. These buildings, studied in the 20th C by authors in order to preserve the knowledge of the patrimony of Bulgarian national architecture and construction, represent the works of an art that has been totally supplanted by different building techniques today. It has remained as vernacular heritage to be conserved and seen as national identity. In the paper, different vernacular regions in Bulgaria, in France and Turkey were considered in order to give an idea of structural diversity. The paper introduces comparisons with wooden structures in the above mentioned countries in order to reveal the differences and establish general features in the studied regions. General house architecture, functional requirements, climatic conditions, construction materials for wood and half-timber structure were studied. More specifically, foundations, stonework walls, half-timber and wooden walls, roofs, cantilever overhangs and bracings are considered.

В статията се разглеждат историческите дървени конструкции, използвани при жилищните сгради по българските земи през периода на Възраждането (края на 18-ти до втората половина на 19-ти век). Анализирани са особеностите, които изясняват конструкциите на жилищните сгради от 19-ти век в селски и градски условия. Тези сгради са добре проучени през 20-ти век от различни автори с цел да запазят българското национално архитектурно-строително наследство; техният начин на строителство е напълно заместен днес от различни технологии. Той е запаено като регионално наследство, чрез което трябва да се съхранява националната идентичност. В статията се разглеждат различни местни строителни райони в България, Франция и Турция, за да се направят сравнения на дървените конструкции в споменатите страни с цел да разкрият различията между и да се установят общите черти в изучаваните райони. Проучени са жилищната архитектура, функционалните изисквания, климатичните условия, строителните материали за дървените и паянтовите конструкции. По-специално, това са фундаментите, каменни зидове, скелетно-паянтови стени, покриви, конзолни еркери и подпори.

IV. Публикации в специализирани издания

1. Райчева, Р. (2000). Образованието по дизайн в Глазгоу, сп. "Дизайн, материали, технологии", бр.1, 2000 г. ISSN 1311-3380, стр. 60-63

В статията се разглеждат бакалавърската и магистърските степени на специалността продуктов дизайн в Школата по изкуствата в Глазгоу, Шотландия. Анализира се учебната програма и възможността за получаване на две различни бакалавърски степени (след 3 годишно обучение и след 4 годишно обучение) и магистърската степен. Първите две години от специалността са базови, студентите изучават както дизайнерски дисциплини, така и общохуманитарни и социологически дисциплини асоциирано с Университета в Глазгоу, както и разширено изучаване на европейски езици (френски, немски, испански, италиански). Студентите работят в ателиета, които са постоянно работно място. Випуските са от около 18 души, проектите се задават от местни фирми, като випускът се разделя на 5-6 екипа и така се разработват варианти на една и съща тема. Студентите се отличават с добри презентационни умения, компютърна грамотност и умение да изработват макети. Бивши възпитаници на Школата вече работят в собствени студиа и получават национални дизайнерски награди за Обединеното кралство.

2. Райчева, Р. (2000). Първи випуск на специалността "Интерииор и дизайн на мебели" в ЛТУ, сп. "Дизайн, материали, технологии", бр.4, 2000 г. ISSN 1311-3380, стр. 52-53

Статията информира за първата дипломна защита на новата специалност „Интерииор и дизайн за мебели“ и анализира показаните постижения и допуснатите слабости. Показано е, че випускниците са показали добри проектантски умения за решаване на форма, конструкция, технология на своите проекти и имат добра графична и художествена култура, като се справят успешно с програми като AutoCAD. Дипломните работи варират като теми от обзавеждане на жилищни обекти до различни обществени сгради. Коментирани са някои слабости: недостатъчна подготовка на самото презентиране, неумение да

се отговаря и неразбиране на някои от въпросите на комисията.
3. Райчева, Р. (2002). Международният мебелен панаир – Кьолн 2002 – Шоу на дизайна и технологиите, сп. "Дизайн, материали, технологии", бр. 3, 2002 г. ISSN 1311-3380, стр.18-23
В статията са разгледани модните тенденции в интериорния и мебелния дизайн, показани на Международния панаир в Кьолн. Жилищният интериор показва тенденция към индивидуализация и свръхудобство. Мебелите са минималистични и предлагат цветотерапия чрез светещи врати. Обитаването е в положение „партер“: човек седи на ниски мебели или е в полулегло положение. Направеният анализ на използваните материали изяснява смесването на кожа с метал, кожа и текстил, тоновете са в оранжевата, червената и розовата гама, наред с тъмнокафявото. Използват се неутралните тонове: бяло, черно, антрацитно сиво. На мода са светлите дървесни видове: ясен, явор, клен, бреза и дъб; както и контрастни тъмни видове: венге, орех. При пластмасите трендът е на полупрозрачните (плексиглас), полипропилен, полиуретан. Използват се екзотични материали, като ратан, черен бамбук; плетени мебели от ратан или по технологията Лойдлуум. Мебелите за седене са подчертано полифункционални (кресла, които се трансформират в шезлонги), изяснена е тенденцията към „хибридни“ мебели: кресла с много широка седалка с поставки за видео, лаптоп и т.н. Накрая са обобщени някои дизайнерски прогнозни изследвания под формата на изложбени „сцени“ или „прозорци към бъдещето“, които обединяват насоките на проучванията на днешния ден.
4. Райчева, Р. (2003). Мебелните стилове: Стил Луи XIV – френски барок, сп. "Дизайн, материали, технологии", бр.3, 2003 г. ISSN 1311-3380, стр.32-35
Статията анализира френските барокови корпусни мебели (високи шкафове армоар, комоди, кабинети), писалища, маси и др., декорирани с т.нар. техника „Бул“. Изясняват се използваните видове дървесини и материали за инкрустацията, технологията на направата на декоративните листове и комбинирането на материалите. Илюстрациите показват плотове на маси, чела на чекмеджета и големи врати с инкрустирани повърхности с участието на меден лист и дървесина и материали като костенуркова черупка. В статията се разкрива декоративната схема и точното място и ролята на огледалата, конзолните маси, поставките за свещници и другите декоративни елементи, които стоят плътно до стената на бароковите зали. Настилката е мозаечен паркет, стените са разделени на полета с пиластри, а таваните са живописвани. Центъра на залата е празен; мебелите за седене са с прави облегалки и стоят от двете страни на конзола с огледало, камина или друг елемент.
5. Райчева, Р. (2003). Мебелните стилове: Стил Луи XIV – френски барок, сп. "Дизайн, материали, технологии", бр. 4, 2003 г. ISSN 1311-3380, стр.32-34
В статията са анализирани различните типове мебели от стила френски барок. Креслата са с високи облегалки, а краката имат квадратно сечение или са струговани във формата на балюстра или спирално струговани, свързани с Х- или Н-шпросни ниско до пода. Тапицериата покрива фризовете на седалката и облегалката, която е висока, правоъгълна, или завършва в горния край с кобилична крива. Правят се конфесионал (кресло с опори за главата), канапе във формата на три допрени кресла. Появява се шезлонгът като конфесионал с удължена седалка и повторени чифтове крака под нея. Леглата са огромни, с балдахин на четири колони и завеси. Масите и писалищата се правят с осем крака; кабинетни шкафове върху позлатени стендове са характерни с инкрустацията „Бул“ или техниката „Пиетра дура“ (флорентинска мозайка). Тази техника е разгледана в отделно каре. Тя представлява инкрустация от полускъпоценни камъни, възникнала в двора на Медичите във Флоренция.
6. Райчева, Р. (2003), Регентство, сп. "Дизайн, материали, технологии", бр.5, 2003 г. ISSN 1311-3380,стр.24-27
Режанс (регентство) е името на преходен стил при интериора на границата на барока и рококо. При мебелите за седене се въвеждат кабриолните крака, а Х-шпросните все още се използват, но постепенно отпадат. Облегалките все още имат прави вертикални фризове, но горният фриз става извит с плавни преходи, а тапицериата се отдръпва, за да се види декоративната резба на фризовете. Мебелите стават по-леки и грациозни, подръчните стават по-къси, за да може да сядат дамите с кринолините върху седалките. Креслото бержер започва да се прави с висока облегалка с плътни тапицирани подръчници и отделна седална възглавница върху тапицирана основа. Въвеждат се канапетата с обща облегалка и седалка, а конзолните маси стават особено богато резбовани. По ъглите им се монтират позлатени бронзови апликации. Резбованите ажурни мотиви включват мидени черупки, извити листа и С-извивки. Статията има речник на термините и отделно каре „Мебелите за седене“ с изяснени различни типове с техните наименования.

7. Райчева, Р. (2003). Стилът Луи XV – рококо, сп. “Дизайн, материали, технологии”, бр.6, 2003 г. ISSN 1311-3380, стр.32-35

Стилът рококо се развива като интериорен и мебелен; и въвежда определени правила при декорацията на помещенията с цокълна ламперия в бяло или други светли тонове, а над нея декоративно разработени стенни пана с вградени живописни платна, екзотични лакови табли, гоблени, хартиени тапети, пана от паравани с китайски рисунки и др. Отделните помещения придобиват функционална специализация; мебелните групи се отделят от стената и се поставят в центъра. Разгледани са подробно декоративните техники при корпусните мебели, а именно „маркетри“ и „интарзия“ в отделно каре; в текста е изяснена употребата на позлатени бронзови апликации, както и на китайски лакови табли и възникването на „верни Мартен“ като френски заместител на източната лакова техника. В статията са изяснени видовете мебели за седене и появата на бержера; изяснени са тоалетката „коафьоз“, бюрото-цилиндър и комода като най-характерни за стила. За по-голяма яснота е добавен речник на термините.

8. Райчева, Р. (2003). Филип Старк: Сянката на несъзнателното, сп. “Дизайн, материали, технологии”, бр.6, 2003 г. ISSN 1311-3380, стр. 14-18

Творчеството на многостранния и изключително оригинален френски дизайнер Филип Старк не се вмества в никакви квалификации, но остава индивидуално и базирано на хумор, поезия и респект. Той е автор както на интериорни проекти по цял свят, така и на предмети от всякакъв калибър: яхти, мотори, облекла, четки за зъби, шишета за минерална вода, мебели. Стилът му преминава от минимализъм към барок и до нарочен кич. Неговите предмети предизвикват удивление, ирония, радост, любов; символично натоварени с цвета и формата си, те приличат на сънувани и сюрреалистични неща и отварят вратите на въображението, както става с възшебните приказки. Накрая са добавени авторски изложби на Старк в Париж и Глазгоу, като още една изява на многостранната му личност.

9. Райчева, Р. (2004). Стил Луи XVI – френски класицизъм, сп. “Дизайн, материали, технологии”, бр.1, 2004 г. ISSN 1311-3380, стр.30-33

Преминаването от стила рококо към стила класицизъм става в рамките на 10-годишен период, когато новите форми се установяват трайно при интериора и мебелите. Стилът се установява посредством публикации в пресата, възхваляващи античността и критикуващи модата на рококо. Посочени са промените в силуета и отделни детайли на мебелите, промяната във вкусовете по отношение на декорацията. Разкрита е ролята на определени исторически личности, автори и майстори за развитието на стила. Подчертано е, че в този период във Франция навлизат някои английски влияния от творчеството на Робърт Адам; от смяната на дървесината (на масивен махагон), типа мебели (мебели за седене с ажурна облегалка) и др. Демонстрирани са примери на характерни по форма и функция образци. Статията има приложен речник на термините.

10. Райчева, Р. (2004). Стил Луи XVI – френски класицизъм(продължение), сп. “Дизайн, материали, технологии”, бр. 2, 2004 г. ISSN 1311-3380, стр.45-47

Читателят бива запознат с основни типове мебели от стила (шезлонг, канапе „кошница“, секретер, бюро-цилиндър и др.). Разгледани са основни аксесоари за стиловия период: „атениен“, или кръгла маса или поставка на триножна основа, „касолет“, или съд за изгаряне на парфюми във формата на класическа урна, произвеждана на чифтове. Коментирани са главните мебелисти от периода: Жорж Жакоб, Жан-Батист Сене, Луи Дьоланоа и др. Демонстрирана е с примери конструкцията „кабриолет“ и „гондола“ при креслата в стил класицизъм, както и тапицерията „на шаси“. В отделно каре е приложен материал за мебелиста Жан-Анри Ризнер, като един от главните майстори на корпуси, бюра, инкрустации и мебели с механизми за отваряне и трансформация. Към статията е приложен и речник на термините.

11. Райчева, Р. (2004). Директория, сп. “Дизайн, материали, технологии”, бр.3, 2004 г. ISSN 1311-3380, стр.35-37

Периодът директория въвежда нови форми при мебелите: кресла с прави предни крака и извити задни крака (крак-сабя), както и прави или конкавни облегалки, понякога завити на ролка назад. Въвежда се махагоновата дървесина при корпусите и като масив при креслата и столовете. В декорацията има нови елементи: това са „терминалните фигури“, египетските фигури, революционните елементи като фригийското боне, ликторските фасции, дъбовите листа, кокардите, урните, сноповете стрели, грифоните – все елементи, почерпени от античното изкуство. Фригийското боне е символ на революцията, а фасциите символизират силата на обединението; кокардата – революцията. Комодите се комплектоват със секретери с правоъгълен силует и мраморни плотове и колони, фланкиращи фронта на шкафа. Моден мебел са т.нар. „атениен“, или „атинянка“: маса с триножна конструкция и кръгъл плот. Към статията е приложен речник на термините.

12. Райчева, Р. (2004). Консулство, сп. "Дизайн, материали, технологии", бр.4, 2004 г. ISSN 1311-3380, стр.30-32

Стилът Консулство носи името на периода, през който Наполеон е назначен за Първи консул. Той представлява прелюдия към стила ампир, но все още в по-строг и сдържан вариант. Мебелите за седене повтарят древногръцки форми (стола климос) и имат гладки тъкани за тапицерия. Появяват се терминални фигури при подръчните. Комодите и секретерите са изработвани от махагон. Правят се т.нар. геридони, или маси или поставки с кръгла форма и триножна конструкция. За периода са показателни интериорите на резиденция „Малмезон“, закупена от съпругата на Наполеон Жозефин, обзаведена от архитектите Персие и Фонтен и декорирана в древногръцки стил. Мебелите са изработени от червена махагонова дървесина, с позлатени бронзови декорации и гръко-римски елементи.

13. Райчева, Р. (2004). Френски ампир, сп. "Дизайн, материали, технологии", бр.5, 2004 г. ISSN 1311-3380, стр.30-31

Предмет на статията е възникването и развитието на стила ампир във Франция. Исторически стилът трае десет години, но на практика има значително по-дълго влияние, особено в Италия. Значителни фигури за генерирането на новия стил са архитектите Персие и Фонтен с техни теоретически и практически разработки. Посочена е ролята на материалите (фурнири от махагонова и брястова дървесина, мрамор за плотовете, позлатен бронз за апликациите), декоративните техники (резба, леене на бронзови елементи), декоративни мотиви (сфинксове, химери, крилати лъвове, лебеди, антични фигури и имперски символи – монограмът N, орел, пчела). Разгледани са интериорните реализации на стила – тронната зала във Фонтенбло, ролята на балдахина, тристъпалния подиум и трона. Третирането на стените с живописна техника и текстил в модните тонове, засиленото използване на завеси, производството на текстил с ‚етруски‘ мотиви (toile de Jouy), използването на декоративни предмети от позлатен и антикиран бронз на Филип Томир са важни пунктове при изясняването на стила.

14. Райчева, Р. (2004). Френски ампир част 2, сп. "Дизайн, материали, технологии", бр.6, 2004 г. ISSN 1311-3380, стр.32-34

Статията е продължение на предишния материал и обхваща развитието на следните типове мебели: за седене, конзолните маси, масите за трапезария, геридоните, комодите, леглата и мебелите за писане (бюро-цилиндър), маси за карти, жардиниери, тоалетки coiffeuse е др. Разгледана е конструкцията, общата форма на детайлите, материалите и декорацията. По-специално от мебелите за седене са разгледани кресло с крака-сабя; бержер, канапе (à la rommier), дневно легло или кушетка в античен стил и неговата вариация méridienne. Изяснени са основите черти на стила ампир при останалите типове мебели, като се набляга на поставянето на конзолите и масите върху правоъгълна, триъгълна или многоъгълна основа плинта, и използването на терминални фигури при всички мебели. Към статията има добавен речник, както и обзор на фамилията мебелести Жакоб от Франция, образците мебели за седене, създадени от нея, и ролята ѝ за установяване на стила.

15. Райчева, Р. (2005). Английски барок, сп. "Дизайн, материали, технологии", бр.1, 2005 г. ISSN 1311-3380, стр.28-32

Статията разглежда стила Уилям и Мери (ранен английски барок). Проследено е навлизането на бароковите форми от френски майстори-хугеноти, емигрирали от Франция след отхвърлянето на Нантския едикт. Вторият източник са холандски мебелести, върнали се след Реставрацията на монархията заедно с Чарлз II след изгнанието му в Холандия. Показани са характерните резбовани или струговани крака, свързани с Х-образни шпросни при столовете. Разработват се маси с клапващи плотове, високи корпусни мебели с двойна арка. Огромни легла с балдахин на четири колони с текстил, изработен от френските майстори-хугеноти в Лондон стават отличително притежание на всяко английско имение. В отделно каре е разгледана позлатата gesso върху гипсов грунд, използвана от майстори като Джеймз Муур и Джон Пелетие.

16. Райчева, Р. (2005). Английски барок – част 2, сп. "Дизайн, материали, технологии", бр.2, 2005 г. ISSN 1311-3380, стр.86-90

Стилът английски барок, наречен още Кралица Ана, е разгледан посредством архитектура, интериор и мебели. Проследено е развитието чрез модната паладианска архитектура, чиято основна инспирация е късноренесансовата италианска архитектура. Творчеството на Уилям Кент, архитект и паркостроител, показва тежки барокови форми като въвежда декорации по стени, конзолни маси, канапета, камини и

др. Мебелите за седене, масите и корпусните мебели от периода са с тежка и позлатена резба. Основния тип дървесина е ореховата дървесина, която след това се заменя с махагонова при Джордж I. Въвеждат се извита вдлъбната облегалка при столовете. Краката стават кабриолни върху стъпка „стик за голф“ или „нокти и сфера“. Правят се уиндзорски столове със струговани набити крака. Канапетата се правят с ниска облегалка и ажурни волутни подръчници. Високи секретер-кабинети и двуетажни писалищни шкафове имат клапващ плот върху обем с чекмеджета. Високите часовникови кутии и витринните шкафове със скъсан фронтон са типични за епохата.

17. Райчева, Р. (2007). Ар Нуво. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр. 1, 2007 г, ISSN 1311-3380, стр. 82-86

Стилът е проследен от брюкселското ар нуво чрез творчеството на Виктор Орта (Домът Тасел, Домът Солвей, La Maison du Peuple – Народния дом); Анри ван де Велде. Обхванати са представителите на френското ар нуво (Еужен Вален от Школата в Нанси, Ектор Гиймар (входовете на парижкото метро). Коментирани е продукцията от стъклени съдове и мебели на Емил Гале, пластиката на мебелите на Луи Мажорел и др. Показани са мебели и интериори на посочените автори от Белгия, Франция, Италия. Творчеството на каталунският архитект Антони Гауди е анализирано, коментирани са архитектурни творби: Каса Висенс, Двореца Гуел, Каса Бадио, Каса Мила, църквата „Саграда Фамилия“, както и мебели за жилищните му сгради в Барселона.

18. Райчева, Р. (2007). Сецесион. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр. 2, 2007 г, ISSN 1311-3380, стр. 98-102

Статията проследява стила сецесион и югендцил в Австрия и Германия, както и творчеството на Чарлз Рени Макинтош като представител на ар нуво във Великобритания. Разгледано е творчеството на Ото Вагнер, Йозеф Мария Олбрих и Йозеф Хофман. Творчеството им е представено с архитектурни творби („Пощенската спестовна каса“, сградата на Сецесията, Дворецът Стокле в Брюксел и др.), както и редица мебели. Наблегнато е на конструктивния, ясен силует, използването на тъмно байцвана дървесина, извити детайли, инспирация от занаятчийски образци. Разгледано е подробно творчеството на Макинтош в Глазгоу, и характерните издължени средновековни силуети на мебелите му за седене и особено прочутия стол „Хил Хаус“. В специално каре е отделена кратка биография на Йозеф Хофман и неговото архитектурно и дизайнерско творчество.

19. Райчева, Р. (2007). Българското Възраждане. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр. 3, 2007 г, ISSN 1311-3380, стр. 94-98

В статията е направен кратък преглед на българската градска къща от епохата на Възраждането от Пловдив, Копривщица, Трявна и др. Изтъкнато е значението на композицията на сградата с портика над входа, вестибюла с парадната стълба, симетричното изграждане на обема и интериора, декорацията на стените. Коментирани са дърворезбата по таваните, стенните долапи, вградените миндери, свободностоящите мебели. Описана е конструкцията на табуретките с три крака; ниските маси от масивна дървесина, булчинските ракли с рисувана или резбована украса, детските люлки, иконостасите, нощвите, лъжичниците, иконостасите, чекръците и други предмети на бита от дървесина. Коментирани са и вносните еkleктични мебели от Виена и други места в стиловете ампир, рококо, барок, второ рококо, сецесион и др.

20. Райчева, Р. (2007). Ислямско изкуство. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр. 4, 2007 г, ISSN 1311-3380, стр. 100-104

В статията е въведена типологията на култовите сгради: куполна джамия и джамия с четири айвана, многоколонна джамия и медресе; ал каср (дворец), мавзолей и т.н. Разгледани са големите култови сгради, дворци, мавзолеи и др. от ислямския стил. Показани са примери от Одрин, Турция (джамията Селимие), Тадж Махал (Агра, Индия), Исфахан (Иран), Гур-Емир (Самарканд), Алхамбра (Испания) и др. Анализиран интериорът с материалите, декорацията по стените, използването на керамичните мозаечни цокли и стукова декорация. Разгледани са различни интериорни елементи: подковообразните арки,

нишата кибла, максурата в джамиите; предмети от бита: метални подноси, лампи, многогълни масички с керамичен плот, камини, керамични съдове с метализирана глазура, килими и др.

21. Райчева, Р. (2007). Школата Баухаус и модерното движение в архитектурата. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр. 5, 2007 г, ISSN 1311-3380, стр. 96-101

Проследено е възникването и образователната концепция на школата Баухаус като едно ново виждане за ролята на творците в промишлената епоха като наследници на занаятчийска традиция, абстрактното изкуство и новото отношение към формата от епохата на модерното движение. Творчеството на Валтер Гропиус в областта на мебелите, на Герит Ритвелд, Марсел Бройер, Льо Корбюзие и Мис ван дер Рое е илюстрирано с интериори и мебели. Демонстрирани са тръбните конзолни столове като характерна продукция на възпитаниците на Баухаус, както и на архитектите от модерното движение. Коментирани са моделите на Льо Корбюзие LC 4, Grand Confort, креслото „Барселона“ и шезлонгът от стомана на Мис ван дер Рое за Нол Интърнешънъл.

22. Райчева, Р. (2007). Стилът Ар Деко. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр. 6, 2007 г, ISSN 1311-3380, стр. 104-107

Статията обхваща периода между двете световни войни като почва за появата на един в основата си декоративен стил с източници в областта на изящните изкуства, архитектурата, скулптурата, живописата. Изяснени са разнородните източници на стила: както стиловата традиция на кралските френски стилове, така и абстрактното изкуство и модернизма в архитектурата. Изтъкнато е значението на организираната през 1925 г. в Париж международна изложба за появата на стила. Изявен е елитарният характер на мебелите, проектирани за специфични луксозни интериори, за изложбените павилиони, проектирани като съвременни дворци, използването на екзотични ексклузивни материали (пергамент, кожа „галюша“, слонова кост, костенуркова черупка, екзотични дървесни видове – абанос, палисандър и др., лакови покрития). Показани са комоди, корпусни мебели, секретери и тоалетки на Рулман с характерните заострени крака, използването на бели „клавиши“ и кръглите дръжки от слонова кост като декоративен акцент.

23. Райчева, Р. (2008). Стилът ар деко. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр. 1, 2008 г., ISSN 1311-3380, стр.84-88

Проследени са стиловите белези на ар деко като стил в архитектурата, интериора на големите кинотеатри, престижни жилища, презокеански кораби; мебелите, илюстрирани с творчеството на Емил Жак Рулман. Архитектурата на ар деко е демонстрирана с два зрелищни примера: небостъргачът Емпайър Стейт Билдинг и Крайслър Билдинг в Ню Йорк. Поставен е акцент върху най-видимата част на сградата: т.нар. „корона“ на небостъргача, състояща се от полукръгли стъпаловидно разположени елементи, символизираща серия от изгреви. Входните пространства и на двете сгради са разгледани като характерно изграждане на обществените пространства от епохата на ар деко, с характерните скъпи дървесни видове, металопластика, декорация и атрактивно осветление.

24. Райчева, Р. (2008). Американска архитектура и дизайн на 20-ти век: началото (първа част). Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр. 2, 2008 г., ISSN 1311-3380, стр.116-119

В статията се разглежда възникването на чикагската школа в архитектурата на САЩ от края на 19-ти век, благодарение на което се създават нови типове сгради, като универсалните магазини и многоетажните многофункционални сгради (небостъргачинте от първо поколение). Посочено е началото на творческата кариера на Франк Лойд Райт и неговите концепции за органична архитектура. Творчеството на Райт става генератор за разпространението на идеите на 20-ти век, а разбиранията му, че архитектурата трябва да бъде съответна на времето, на мястото и на човека, е концепция за постигане на хармония с околния пейзаж. Сградата за Райт е именно пространството, в което се живее, а не стените или таванът; той въвежда практиката на „орен план“ (открития план) както в своите административни сгради, така и в

<p>жилищните си сгради, като премахва вътрешните прегради и създава едно обединено пространство.</p>
<p>25. Райчева, Р. (2008). Американска архитектура и дизайн на 20-ти век: началото (втора част). Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр.3, 2008 г., ISSN 1311-3380, стр.112-115</p>
<p>В продължението на статията за американската архитектура и дизайн се разглежда ролята на професионалния дизайн, възникнал в условията на Голямата депресия като маркетинг стратегия на фирмите за осъществяване на конкурентноспособност при действието на Националния възстановителен акт и стабилизираните цени. Статията разглежда продуктивния дизайн в областта на автомобилостроенето, транспорта и битовата електротехника и характерния за американската действителност прагматизъм и откровен стремеж към печалби и успех. Разглеждат се понятията стайлинг и аеродинамичен дизайн (стриймлайн дизайн), както и първите ергономични изследвания на Хенри Драйфус. Обхванати са класически примери на графичен и продуктов дизайн на Реймънд Лоуи, Норман Бел Гедъс, Уолтър Доруийн Тийг, Хенри Драйфус, Доналд Дески.</p>
<p>26. Райчева, Р. (2008). Скандинавски дизайн. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр.4, 2008 г., ISSN 1311-3380, стр.106-110</p>
<p>Статията се спира на развитието на дизайна от началото на 20-ти век в страни като Финландия, Дания, Швеция, и изяснява характерните черти на скандинавския дизайн. Това става чрез разкриването на новаторското дизайнерско творчество на архитекти като Алвар Аалто от Финландия, органичния дизайн на Арне Якобсен от Дания, пластмасовите мебели на Вернер Пантон от Швеция. Посочва се интересът към новаторски материали, като огънатослепена дървесина, пластмаси, наред с традиционната дървесина и формования шперплат. Обхванато е творчеството на един от най-големите скандинавски дизайнери на столове Ханс Вегнер и изключителното му умение да създава скулптурни и съвършени форми от дървесина, като интерпретира исторически образци и им придава съвременен звучене.</p>
<p>27. Райчева, Р. (2008). Дизайнът в САЩ след Втората световна война. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр.6, 2008 г., ISSN 1311-3380, стр.114-118</p>
<p>Проследено е развитието след 50-те години на мебелния дизайн в САЩ като изява на стремежа към осъвременяване на корпоративния интериор, а след това и на жилищния интериор, чрез производството на модели от известни дизайнери и архитекти, както емигранти от Европа, така и родени и образовани в САЩ. Демонстрирани са примери на еволюцията на идеите за модерен интериор след Втората световна война и въвеждането на цвета и формите от органичен и модерен дизайн. Творчеството на Флорънс Шуст Нол, Мис ван дер Рое, Ееро Сааринен, Чарлз Иймз и Хари Бертоя в областта на интериорите и мебелите е демонстрирано с илюстрации и анализи. Показани са корпоративен интериор, появата на първите шоуруми в САЩ, и някои от иконите на модерното движение от САЩ, като стола „Дайъмънд“, „Барселона“, „Уум“ серията, шезлонгът „Лаундж чеър“ на Иймз и др. Изяснено е зараждането на офисните програмни мебели през 70-те години, както и постмодернизма в мебелната продукция през 80-те години.</p>
<p>28. Райчева, Р. (2009). Италианският дизайн след Втората световна война: раждане на стила Made in Italy. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр.1, 2009 г., ISSN 1311-3380, стр.82-87</p>
<p>Статията проследява развитието на италианския дизайн от следвоенния период на 50-те години, когато се създават големите дизайнерски фирми, които следват стратегията на лансиране на пазара на новаторски и творчески дизайн. Производителите предпочитат малки серии, за да запазят гъвкавостта си на пазара. Стилът се основава на абстрактните и опростени функционални форми. Разгледано е творчеството на творци като Джо Понти, Карло Молино, Освалдо Борсани, Акиле Кастилиони и Джо Коломбо. Основана през 1954 г. от веригата универсални магазини Ла Ринашене, наградата „Компассо д’Оро“ (Златният пергел); а след 1967 г. призьт се връчва от Италианската асоциация за индустриален дизайн и представлява важен инструмент за създаване на международен престиж на италианските</p>

дизайнери.
29. Райчева, Р. (2009). Дизайнът на Алхимия. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр.2, 2009 г., ISSN 1311-3380, стр.112-116
Възникването, философията и дизайнерската продукция на групата „Алхимия“ е свързано с развитието на радикалния дизайн в Италия. Движението се създава във връзка със студентските вълнения през 1963 г. в Университета във Флоренция, които възстават срещу остарелите образователни методи. Протестът се свързва с критиката на установените и наложени от обществото на консуматорството културни, социални, морални, религиозни и естетически ценности. Те се стремят към общество с по-голяма свобода на изказа и експеримента, без граници на индивидуалния талант. За първи път италиански радикален дизайн е показан на изложбата в Ню Йорк: „Италия: Новият жилищен пейзаж“. През 1979 г. Студио Алхимия организира изложбата „Бау Хаус I и II“, с които иронизират модернизма и застават на принципите на антидизайна. Те критикуват загубата на ценности с намерението да преоткрият поетиката на предметите. Дизайнът е само гимнастиката на рисуването, безкрайно повторение, преоткриване на вече познати образи и орнаменти. Мендини счита, че всеки следващ проект е преоткриване на вече известни неща и въвежда понятието „редизайн“. Движението преоткрива значението на орнамента и цвета, поезията, иронията; то поставя основите на появата на постмодернизма на 80-те години.
30. Райчева, Р. (2010). Quo vadis, Designer?, БДС Компас, бр. 5, стр.6-8, ISSN 1313-9290.
В статията се анализират съвременните тенденции в мебелния дизайн. Минимализмът е изразен при корпусните мебели, масите, кухните, столовете; той се проявява чрез геометризацията на формите и минималните сечения на детайлите. При него се наблюдават добри пропорции и търсене на хоризонталния силует и използването на неутрални цветове като бяло, светлосиво, тъмносиво; използването на натурални светли дървесини като дъбова, ясенова дървесина и контрастните тъмни видове зебрано и орех. Предлагат се мебели от дизайнерската класика, какъвто пример е шезлонгът на Еймз „Лаундж Чейър“, произведен от фирмата Витра. Природата, „вечната тенденция“, присъства като органични и пластични форми в съвременния дизайн, както и обратно, все по-геометрични и по-минималистични форми. Дизайнерите са движени от функцията, като разкриват все повече нови потребности на съвременния човек. Тапицираните мебели се обогатяват с плотове за лаптоп, за поставяне на напитки и др. Многофункционалността е типична за дизайна на кухните: работният плот се превръща в барплот и връзка с дневната. В работната среда новите разбирания за удобство водят до стремеж да се работи в изправено положение чрез повдигане на плота, с цел човек да се движи, докато работи.
31. Райчева, Р. (2009). Мебели за седене – Античност. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр.4, стр.84-89, ISSN 1311-3380.
В статията се разглеждат мебелите за седене от античността. Подчертава се йерархичното значение на седенето върху различен вид мебел: от табуретките за занаятчии до трона на фараона. Демонстрира се развитието на конструктивните особености: смяната на конструкция с крака с чепове в горния край към конструкция с крака с уширения за длабове, с цел да се изпълни съединение с царги. Показва се символичното развитие на мебелните крака като точно цитиране на предни и задни лапи на животно; изясняват се известните типове мебели и тяхната конструкция. В отделно каре, с рисунки на автора (по релефи от гробница), са изследвани основни технологични операции при мебелите, с цел да се подкрепи изложението за конструкциите на мебелите и техниките за изработването им (рязане, резбоване, шлайфане, лакиране, пробиване на отвори, струговане, изрисуване и др.).
32. Райчева, Р. (2009). Леглата – Античност. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр.5, стр.104-107, ISSN 1311-3380.
В статията са разгледани конструкциите и формоизграждането на легла от античността: Древен Египет, Гърция и Рим. Разглеждат се два типа легла в Египет: функционални, с по-малка височина; ритуални, с

по-голяма височина и скулптурно изграждане. Анализира се следната особеност: леглото има наклон напред към краката на лежащия; това става причина да се добави предна табла, която да поддържа матрака. Разграничават се функционални и ритуални легла от Старо и Ново царство; първите са с по-малка височина; вторите са натоварени със символично значение и са по-близо до типа носилка, като в конструкцията са включени чифт резбовани животни-божества, а повърхността за лежане е значително по-висока. Изяснява се функцията хранене и поставянето на маса-поставка пред кушетките за пируване в Древна Гърция и Древен Рим; посочва се височината на леглата. Анализира се конструкцията на античните легла: рамка с опънати кожени колани, корди или кожа, носена от крака, стъпили върху фризове на пода. Върху основата се поставя матрак, драпиран с текстил, и поставени възглавници за опора на лакътя (торса), които се опират върху фулкруми (антични подръчници).

33. Райчева, Р. (2009). Мебелите на античността: Корпусни мебели и маси. Сп. „Дизайн, материали, технологии”, бр.6, стр.82-86, ISSN 1311-3380.

В статията са анализирани конструкциите на маси за ритуални дарове и поставки за амфори и други съдове в Древен Египет; както и поставки за хранене. Изяснява се фактът, че големи маси за хранене не били известни. Основните форми на плота са кръг, трапец, квадрат, правоъгълник; масите стъпват върху централен крак, на три или четири разтворени навън крака. Корпусите представляват сандъци с различна големина, стъпили върху крака или плазове (за по-лесно преместване); те имат обем, затворен с плосък, еднокатен или двускатен, или цилиндричен капак. Декорацията е живописване, позлата, интарзия или инкрустация. В Древна Гърция и Рим, масите се развиват от по-малки поставки пред кушетките до по-големи мраморни кръгли или правоъгълни маси с резбовани крака. Тези мебели по-късно стават база за стила ампир във Франция през 19-ти век.

34. Райчева, Р. (2010). Мебели за седене – Византия и Средновековие. Сп. „Дизайн, материали, технологии”, бр.1, стр.78-82, ISSN 1311-3380.

В статията се разглеждат мебелите за седене през византийската епоха, романския и готически стил: тронове с кутиеобразна форма на седалката и облегалка с остър триъгълен фронтон („Тронът за коронации” от Уестминстърското абатство); тип ‘табуретка’, с различен детайл на крака (резбовани във форма на лъвски лапи или струговани); тронове върху многостъпален пиедестал (тронът на Карл Велики от катедралата в Аахен), готически тронове с кутиеобразна конструкция и балдахин. Разгледани са типът табуретка на три крака и съгваема табуретка с кожена седалка; прочутият „трон на Дагоберт” със съгваема X-конструкция и добавени през готическия период облегалка и подръчници. От изображения върху живописни олтарни пана е демонстрирана и пейката с обръщаема облегалка, разполагана в интериора пред камината. Обобщени са основните типове: кутиеобразен трон, съгваема табуретка с X-конструкция, табуретка с три или четири струговани крака и пейка.

35. Райчева, Р. (2010). Византия и средновековие: шкафове, маси и легла. Сп. „Дизайн, материали, технологии”, бр.2, стр.106-110, ISSN 1311-3380.

Корпусните мебели от византийската и ранносредновековната епоха са демонстрирани чрез основните типове: ковчеже, реликварий, сандък за интериора, сандък за пътуване, висок шкаф за сакристия, шкаф за даджи (livery cupboard), резбован сандък на крака със турнирни сцени (tilting chest - „рицарски” сандъци) и т.н. Характерни са подвижните писалища-кутии с наклонен плот. От високите корпусни мебели е правен типа „дресоар” (бюфет с открита на рафтове горна част за поставяне на сребърни съдове), висок гардероб („армоар”, или мебел за поставяне на оръжия, дрехи, големи ръкописи и др.). Леглата с конзолен или текстилен балдахин, окачен на тавана, представляват кутиеобразен обем, с изрязан в царгата отвор от едната страна за качване в леглото. Текстилните балдахини са окачени на корди пана със спускащи се завеси в четирите края, които се обръщат по начин, по който не заемат голямо пространство.

36. Райчева, Р. (2010). Мебели за седене: Ренесанс, сп. „ДМТ”, бр.3, стр.70-74, ISSN 1311-3380.

В статията са обхванати видовете мебели за седене през ренесансовата епоха от различни държави: Италия, Франция, Испания, Германия, Холандия. Първо са разгледани сгъваеми столове от различни държави, като дантеска, савонарола, седиа смонтабиле (Италия), глaстънбъри (Англия), фалдисториум (църковен сгъваем трон); показва се, че тези столове са продължение на римския тип „селла курулис“. Следват табуретки и столове върху страници (сгабелло) или върху три крака (панкето); ренесансови кресла с подръчници и фиксирана тапицерия; сийон де фрайле (Испания), църковни тронове (Франция), кресла с укрепваща рамка при пода (Франция), какетоар (Франция), chaise à vertugadin (стол без подръчници) и chauffeuse (кресло с ниска седалка от Франция). Проследява се развитието на креслото-сандък от готиката във висока решетъчна конструкция на ренесансовите кресла. Показва се добавянето на фиксирана тапицерия; изследват се декоративните похвати (архитектурни мотиви, перспективи, пиластри, гербове, при резбите); струговането при краката, използването на подръчници-волути или завършващи с резбовани животински глави. Подчертава се ролята на укрепващата рамка от шпросни ниско до пода; както и функцията ѝ за поставяне на краката в предния край. Илюстрациите са образци от музеи в Европа и САЩ.

37. Райчева, Р. (2010). Корпусни мебели, маси и легла – Ренесанс. Сп. „Дизайн, материали, технологии”, бр.4, стр.72-76, ISSN 1311-3380.

Темата на статията са историческите корпусни мебели от епохата на Ренесанса от Италия, Франция и Англия. Изяснена е социалната роля на богатата живописна украса при сватбените сандъци касоне в Италия (илюстриращи творби на Омир, Овидий, Плутарх и др.); както и сцените от популярни ренесансови литературни творби, резбовани на предните табли на сандъците в Англия (напр. Кентърбърийски разкази от Чосър). Показано е мащабното производство на този тип мебели в ренесансова Флоренция. Касоните са с архитектурна композиция (дълъг сандък върху многостепенен цокъл с архитектурен корниз на капака) или повлияни от римски саркофази (с обем върху лъвски лапи и богати релефи). Изяснена е декорацията: живописна техника, позлата, пастилия, резба. Разгледани са високите двуетажни шкафове – армоар, дресоар и кабинетен шкаф: показано е, че те представляват или дублирани във височина обеми (armoire à deux corps във Франция), или корпуси, монтирани върху стенд. Резбата представлява медалиони с профили (Англия, Франция); фантастични животни (дресоар от колекция Фрик, Ню Йорк); перспективни изображения и др. Видовете ренесансови легла – с балдахин на четири колони, с конзолен балдахин, върху подиум (който служи за сядане на прислугата) – са демонстрирани с образци (голямото легло от Уеър, Хертфордшър).

38. Райчева, Р. (2010). Мебели за седене – барок. Сп. „Дизайн, материали, технологии”, бр.5, стр.64-68, ISSN 1311-3380.

В статията се анализира разпространението на барокови тенденции в архитектурата и при мебелите. Констатира се, че през втората половина на 17 век стилового влияние вече е насочено от Франция към Италия, от Холандия към Англия. Изяснява се социалната роля на различните мебели за седене за дворцовия етикет във френския кралски двор при Луи XVI. Силуетът на кралските кресла е висок, тапицерията покрива рамките. Краката са резбовани под форма на волута, струговани (балюстри или редуващи се форми), съединени със шпросова рамка в Н- или Х-образна форма ниско до пода. Появяват се конфесионалът, канапето, шезлонгът, като допълване на типологията на мебелите за седене. В Холандия и Фландрия се правят столове със спирално струговани крака, или с предни крака тип „Фламандска волута“. Ияснено е, че именно в Холандия се появява резба тип „нокти и сфера“ и „стик за голф“ при стъпките на краката, един маниер, който се възприема в Англия при стила Кралица Ана. В Англия при стила Уилям и Мери се разпространяват високи кресла с облегалка с ажурна резба, с тръстикова плетка или тапицерия, с крака във форма на стесняваща се надолу пирамида, съединени с Н- и Х-шпросни. Увенчаващият фриз е висок и ажурно резбован (т.нар. „стол перука“), понеже служи за „рамка“ на високата прическа на седящия. За тапицерия се използват скъпи генуезки фигурални адифета, декорирани с апликирани украсителни ивици. Столовете и креслата се аранжират плътно до стените,

като оставят центъра на помещенията свободен.

39. Ковачев А., **Р. Райчева**, Е. Писарева, Е. Галев, Д. Ангелова, Л. Пармакова, В. Рангелов, В. Шахънов, М. Шахънова. (2010). Архитектурно и дизайнерско оформление и интериорно озеленяване на обществени пространства. Сп. „Дизайн, материали, технологии”, брой 6, стр. 32-37, ISSN 1311-3380.

Всяко висше училище, освен пряката си образователна дейност има и научна, издателска дейност, организира научни конференции, чествания, юбилейни изложби, промоции и официално раздаване на дипломи за завършено образование, посреща гости от чужбина. Впечатлението, което оставя една съвременна и добре решена архитектурна среда е решаващо; за него особена роля играят комуникационните пространства, които са ‘визитната картичка’ и посрещат посетителите и дават представа за това как е организирана дейността на един университет. Настоящата научна разработка цели да разгледа по нов начин функциите, типични за тази среда, в тяхната еволюция през последните години, да мисли нестандартно за тези пространства и посочи някои нови и неизползвани досега възможности, посредством изследване на функционалната програма на различни по големина и обхват университетски сгради, анкетиране на студенти и преподаватели, събиране на снимков материал, анализ на примери у нас и от специализираната литература и Интернет, синтез на получената информация и практически предложения. Така получените резултати от фазата проучване са приложени на практика в разработване на проект за комуникационните пространства на сграда А на Лесотехническия университет за осветление, цвят, система за ориентация и индикация на етажите, обзавеждане по фойета и стълбищни площадки (групи места за седене, ниски маси, елементи за озеленяване, плотове пред катедрите за попълване на списъци), което да служи за рекреационни възли, система елементи (окачени и свободностоящи) за информационни и експозиционни цели. Дейностите по проекта включват провеждане на архитектурни заснемания и систематизирането им в графичен и табличен вид с оглед интегрирането им в новосъздадения през 2008 г. ГИС продукт за ЛТУ; измервания на осветеността и температурния режим, и дендрологични анализи, за определяне потенциалните възможности за обогатяване на дендрологичния състав в затворени помещения; изготвяне на чертежи с архитектурни детайли за интериорно обзавеждане (мебелировка за оборудване на места за седене, информационни табла, стелажи, кошчета за отпадъци, ефектно осветление, стационарни и преместваеми кашпи за растения, конструкции за окачване и прикрепване на растения и др.) и чертежи с дендрологични детайли за видовото разнообразие на интериорната растителност.

40. Райчева, Р. (2011). Барок: Корпусни мебели. Сп. „Дизайн, материали, технологии”, бр. 1, 2011 г. ISSN 1311-3380, стр. 56-60

В статията се разглеждат различни типове корпусни мебели от бароковата епоха във Италия, Франция, Англия и Холандия, като се дават дефиниции, обяснения и примери за мебелите армоар, кабинетен шкаф, комод. Изясняват се функциите, мястото в обзавеждането на помещенията, конструкцията, използваните материали, особеностите на формоизграждането и декоративните техники. Композиционните елементи на шкафовете, в съгласие с правилата на епохата, повтарят архитектурни елементи (колони, архитрави, корнизи). Разгледани са по-малко познати примери (къщата за кукли на Петронела Орт от Холандия, „Бюро-кабинет“ и „шкаф-върху-комод“ от Англия). Специално място е отделено на различните декоративни техники, като флорална интарзия, маркетри, позлата, пиетра дура, скалиола, лакова живопис, позлата върху гипсов грунд („джесо“).

41. Райчева, Р. (2011). Барок: конзоли, писалища, легла. Сп. „Дизайн, материали, технологии”, бр. 2, 2011 г. ISSN 1311-3380, стр. 76-78

В статията се разглеждат мебелите, посочени в заглавието. Уточнява се видът и ролята на конзолните маси в декорацията на официалните дворцови интериори, като елемент от група, състояща се от конзола, огледало, два фотьойла или два свещника, характерна за бароковите галерии. Демонстрирани са масите с тяхната все по-усложняваща се конструкция, напр. като разтегаемите маси, централни маси с

мраморен плот и др. Разгледани са и по-необичайни предмети от епохата, като преса за ленени дрехи, паравани за камини и др. Големите официални легла ("state bed") с балдахин на четири колони, като импозантен мебел от бароковата епоха, с използване на скъпи текстилни материали (кадифета, коприни, дамаски, бродиран текстил).

42. Райчева, Р. (2011). Регентство и рококо: мебели за седене. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр. 4, 2011 г. ISSN 1311-3380, стр. 70-74

Появата на стила рококо се предшества от преходен период, наречен френско регентство (режанс). Както се вижда от картини на съвременните на периода художници, в интериора мебелите образуват неформални групи, които са разположени в центъра на помещението. Това става в новите градски резиденции, наречени „отел“, в които се събират на литературни четения просветените хора на 18-ти век. Във връзка с промените в нравите, при мебелите се наблюдава стремеж към олекотяване и удобство. Появяват се типове, които стоят до стена („а ла рен“), както и в центъра на помещението („ан гондол“) с извита облегалка, облицована от всички страни. Започват да се правят креслата „бержер“ и канапета. В детайла, краката „кабриол“ вече стават норма за всички мебели за седене; общо формите са заоблени и текущи. В статията се разглежда и влиянието на рококо върху мебелите в Англия (стила Чипъндейл) и рококо Германия.

43. Райчева, Р. (2011). Стил Рококо: Корпусни мебели, конзолни маси. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр. 5, 2011 г. стр. 56-59, ISSN 1311-3380.

В статията се разглеждат най-значителните корпусни мебели за периодите режанс и рококо във Франция: комодите с характерното им формоизграждане (комод „бомбе“) и декорация. Изследвани са позлатените бронзови апликации „еспаньоleta“ и друг функционален и декоративен обков, като дръжки, шилдове, мебелни стъпки; технологията на отливане, цизелиране и живачна позлата. Типична декорация е интарзията, маркетри, и използването на лакови табли от Китай или Япония, или европейския заместител – „верни Мартен“. Проявите на рококо в Англия са проектите и изпълнените рамки за огледала, камини, осветителни тела „джирандоли“, конзолни маси, кутии за стоящи часовници. Статията е богато илюстрирана с образци от различни музейни мебелни колекции.

44. Райчева, Р. (2012). Стил Рококо: писалища, маси и легла. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр. 1, стр. 62-66, ISSN 1311-3380.

Статията разглежда възникването и развитието на характерни мебели за писане през 18-ти век, като „плоско бюро“ в стил режанс, бюро-цилиндър, боънор дю жур, секретер. Тези мебели се разглеждат в тяхното своеобразие и полифункционалност (за писане, тоалиране и съхраняване на документи), както и специфичното им формоизграждане и механизми за трансформация. Обхванати са тоалетка, „механична маса“, „бургундска маса“ и др. Статията е илюстрирана с произведения на френските мебелисти Жак Дюбоа, Жан-Анри Ризнер, Жан-Франсоа Йобен, както и немския мебелист Абрахам Рьонтген.

45. Райчева, Р. (2012). Френски класицизъм – стил Луи XVI: мебели за седене. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр. 3, стр. 66-68, ISSN 1311-3380.

Анализиран е историческия момент на възникването на стила класицизъм – началото на науката археология и колекционерското и познавателно пътуване в Италия и Гърция, станало модно в средата на века под името Голямата обиколка (The Grand Tour), дало началото на не една музейна сбирка. Анализира се установяването на два типа мебели за седене: за поставяне до стена и за поставяне в средата на помещението, както и типовете тапицирани мебели бержер, дюшеса, воайоза, дневно легло. Анализира се формоизграждането на мебелите: характерното предпочитание към геометрични форми: правоъгълник, кръг, овал, правоъгълник с овален сектор в средата, използвани за облегалки. Мебелните крака са резбовани или струговани в конична форма и носят прави или спирални канелури. Разглежда се организацията на мебелното производство в отделни гилдии, като menuisier, ébénistes, тапицери, златари, майстори на бронзови апликации и аксесоари. Обръща се внимание на материалите и

декоративните техники, с които има право да работи всяка гилдия; както и задължението за подпечатване на всеки мебел с индивидуален печат на майстора.

46. Райчева, Р. (2012). Английски класицизъм. Стилите Адам, Хеплуайт и Шератон – мебели за седене. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр. 6, стр. 64-67, ISSN 1311-3380.

Анализирани са стиловете от късногеоргианския стил (или английски класицизъм) от втората половина на 18-ти век. Посочена е ролята на Робърт Адам като специалист, архитект и археолог, въвел стила класицизъм в Англия, посредством работата си над редица интериори. Направен е анализ в основните разлики във формоизграждането между френски и английски класицизъм, главно по отношение на столовете от масивен махагон с ажурни облегалки с типично английски форми, като щитовидно очертание, силуети на ваза, преплетени овали и сърцевидни елементи. Разгледана е главната разлика по отношение на краката на столовете, които са различни: предните са струговани и прави, а задните са силно извити навън. Особеност са високите тапицирани кресла с опори за главата wing chair, леките канапета с ажурна облегалка, големите тапицирани канапета с вълнообразна форма на облегалката, и канапето „конфиданта“. Обхваната е дейността на лондонската мебелна фирма „Инс и Мейхю“ като типичен представител на производителите на мебели от 18-ти век в Англия.

47. Райчева, Р. (2013). Класицизъм: корпусни мебели и бюра. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр. 4, стр. 58-62, ISSN 1311-3380.

Епохата на класицизма през 18-ти век оставя мебели, които са едновременно произведения на изкуството и проява на технически гений. Мебелите се изработват на чифтове: комодите се правят по два броя и се допълват с ъглови шкафове („енкоаню“) и със секретери. Разработва се т.нар. „прав секретер“ като мебел с голяма клапаща врата, която служи за плот за писане, която се отваря със сложен механизъм с контратежест за плавно действие. Подчертава се строгия правоъгълен силует на мебелите и финия архитектурен детайл: пиластри, терминални фигури с кариатиди, корнизите, архитрави. Подчертава се промяната на материалите за декорация и преминаването към гладки махагонови повърхности за вратите; както и значението на бронзовите апликации и тяхната направа. Посочва се значението на майсторите мебелисти, като примера с баща и син Абрахам и Давид Рьонтген от немския град Кобленц от Рейнска област, и тяхната производствена и търговска дейност в рамките на цяла Европа. Статията е илюстрирана с различни типове музейни корпусни мебели, като секретери, писалища, бюро-цилиндър, комод „половин луна“ и др.

48. Райчева, Р. (2013). Английски класицизъм: корпусни мебели и бюра. Сп. „Дизайн, материали, технологии“, бр. 5, стр. 64-68, ISSN 1311-3380.

Статията изтъква значението на характерните комбинирани английски мебели от 18-ти век: комод-върху-комод, комод и витрина, бюро-библиотека, секретер. Разглеждат се композициите на високите шкафове приключващи със скъсан фронтон (или „лебедови шици“), тричастните високи витрини с изпъкнала средна част, комодите със серпентинен фронт, секретерите от типа комод-върху-комод и клапа за писане по средата, комодите „половин луна“. Характерни детайли от формоизграждането и декорацията представляват решетките на стъклените врати на витрините, скъсаните фронтони, интарзиите с антични гирлянди, и овалните форми или ветрилата, които са специфичен английски мотив. Обяснява се липсата на клеймо при мебелите, специфичната еkleктичност; демонстрирано е значението на тропическите дървесни видове, въведени за пръв път от английската мебелна фирма „Гилоуз ъв Ланкастър“.

Х. Публикувани научни доклади в чужбина

1. **Raycheva R. (2012).** Architecture of Residential Buildings in Bulgaria from the Revival Period // Scientific Journal of RTU. 10. series., Arhitektūra un pilsētplānošana. - 6. vol. (2012), ISSN: 1691-4333,

pp 17-24; https://ortus.rtu.lv/science/en/publications
2. Raycheva R. (2015). An Empire Style Furniture Set at Nedkovich House, Old Town Plovdiv, Architecture and Urban Planning. Volume 10, Issue 1, (2015), ISSN (Online) 2255-8764, p.49-54, http://www.degruyter.com/dg/mystuff/mywork
3. Raycheva, R., Angelova, D. (2015). Craft Tradition versus Industrial Anonymity in 20th C Design. Transilvania University of Brasov, ICWSE 2015, November 5-7th, Proceedings of the International Conference "Wood Science and Engineering in the Third Millennium" 2015, ISSN 1843-2689, Vol.2, p. 663-671
4. Cionca, M., Muscu, I., Bartha, B., Raycheva, R. (2015). Postwar European Chair Design. A Comeback of the Style Connection. Transilvania University of Brasov, ICWSE 2015, November 5-7th, Proceedings of the International Conference "Wood Science and Engineering in the Third Millennium" 2015, ISSN 1843-2689, Vol.2, p. 639-642
5. Raycheva, R. (2015). Wooden Structure of Historic 19th C Houses in Bulgarian Lands. Transilvania University of Brasov, ICWSE 2015, November 5-7th, Proceedings of the International Conference "Wood Science and Engineering in the Third Millennium" 2015, ISSN 1843-2689, Vol.2, p. 461-470

Заб. Резюметата на тези статии са дадени по-горе.

XI. Публикации в популярни издания

1. Райчева, Р. (2000). Барселона. Сп. „Жена и дом“, бр. 1, 2000, стр. 30-32
В рубриката „Пътешествия“, публикацията представя градът Барселона, като води читателя по най-известните му улици, като пешеходната артерия „Рамблас“ и „Пасейг де Грасиа“. Кварталът „Бари Готик“, с неговата старинна катедрала. Пласа Рейал е друго любимо място на барселончани, със своите високи палмови дървета, лампите на Гауди и аркадите, под които се крият барове и ресторанти. Кварталът „Ейксампъл“ крие сградите в стил модернизмо (испанското ар нуво), между които тези на Монтанер и Каса Батйо и Каса Мила на Гауди. Тази сграда представя огромна вълнообразна каменна фасада с парапети от ковано желязо откъм улицата, увенчана с покривна тераса, където Гауди издига фантастични комини. Шедьовърът на Гауди, църквата „Саграда Фамилия“ и паркът „Гуел“ са други прекрасни негови творби. Накрая материалът завършва с преглед на съвременните сгради, построени по повод Олимпийските игри в Барселона и новите кули в бизнес-частта на града.
2. Райчева, Р. (2000). Малкото жилище . Сп. „Жена и дом“, бр. 2, 2000, стр. 20
С кратко описание на възложената от клиентката задача, материалът, илюстриран с план преди преустройството, план за преустройство с аранжировка на мебелите и 3D визуализация на архитектурното решение, е представено малко жилище по проект на авторката. Решението включва разделяне на голямата по площ издължена спалня, така че да се образуват две по-малки отделни помещения за спане. Дневната е еднопространствено помещение, в което кухнята е разделена от групата за сядане с помощта на барплота и масата за хранене.
3. Райчева, Р. (2000). Париж. Сп. „Жена и дом“, бр. 2, 2000, стр. 30-32
Публикацията представя емоционално и картинно впечатления на автора от посещението на френската столица. С кратък исторически преглед за възникването на града и представянето на прочутите градски ансамбли (булевард „Шан-з-елизе“, площад „Етоал“, мостовете на Сена, островът Ил-дьо Сите и др.), авторът постепенно довежда читателя до новите футуристични строежи в квартала „Дефанс“ на Париж. Не са забравени Центърът Помпиду, операта на площад „Бастилия“, паркът Ла Вилет с града на науката и промишлеността, Министерството на финансите в Берси, и арката на архитекта Ото фон Спрекелсен в Ла Дефанс, от чиято покривна тераса се разкрива фантастична панорама на Париж: на фона на Айфеловата кула и Триумфалата арка се изправят небостъргачи в американски стил, избуяли в този супермодерен бизнесцентър, трасирали пътя към бъдещето на френската нация.
4. Райчева, Р. (2000). Глазгоу. Сп. „Жена и дом“, бр. 3, 2000, стр. 30-31
Възникнал през 6-ти век като средновековно селище около катедралата „Сейнт Мънго“, Глазгоу се развива постепенно като търговски, промишлен, корабостроителен център на края на естуара на река Клайд. През 18-ти век, в него се съсредоточава търговията с тютюн от Северноамериканските щати, а през 19-ти век става втория по големина град на британската империя. Строителството на големи кораби по реката Клайд, както и на парни локомотиви донесе голям просперитет на града през викторианския период. През 20ти век, с развитието на петролната индустрия в района на гр. Абърдийн, Глазгоу постепенно запада, като добива лоша слава с футболното хулиганство,

<p>безработицата, алкохолизма и насилието. През 80-те години на века обаче, постепенно градът се преустрои, изчезнаха корабостроителните докове и част от промишлеността, за да отстъпят място на модерни пешеходни зони, търговски комплекси и жилищни квартали. Градът напълно заслужава келтското си название, което означава „прекрасно зелено място“. Освен с двата си футболни отбора, градът се гордее със своите музеи (Колекция „Бърел“, изложбен център „Лайтхаус“) и галерии, и се утвърди като център на културата.</p>
<p>5. Райчева, Р. (2000). Чарлз Рени Макинтош. Сп. „Жена и дом“, бр. 3, 2000, стр. 32-33</p>
<p>Статията разказва за жизнения път на талантивия шотландски архитект и представител на движението ар нуво във Великобритания Чарлз Рени Макинтош. Пътят му е свързан с „Четворката от Глазгоу“ – едно творческо съдружие от четирима творци и съмишленици, които създават специфичния облик на приложната графика, мебелите и интериорната декорация с опростени силуети и особена цвятова гама. На 28 години Макинтош си спечелва заслужена слава с проекта и реализацията на сградата на Школата по изкуствата в Глазгоу, който се счита за ключов етап от архитектурното развитие. Авторът си спечелва обаче по-голяма слава в Европа, където е канен на редица изложби и оказва силно влияние върху развитието на стила сецесион във Виена, Торино и др. места, със проектите на своите мебели с издължени и средновековни пропорции, черно байцвана дървесина и нежни добавени розови и перлени тонове в детайла. В този стил са проектирани и чайните на госпожа Кранстън, от които днес е реставрирана чайната Уилоу на улица Сокихол. За съжаление обаче, не намирайки съмишленици и клиенти, Макинтош се премества да живее в Лондон, където също остава без клиенти. Поради засилващо се заболяване, прекарва последните си години в Южна Франция, където умира пре 20-те години на века.</p>
<p>6. Райчева, Р. (2002). Айлийн Грей: Диалог между дизайн и архитектура. Сп. „Жена и дом“, бр. 21, 2002, стр. 74-75</p>
<p>Ирландската дизайнерка и архитектка Айлийн Грей свързва творческия си път с парижкия модернизъм. Характерно е, че творческият ѝ път започва с академично образование по изобразителни изкуства и изучаване на японска лакова техника при майстора Сугавара. Започва да се изявява като интериорен дизайнер; проектира и изпълнява уникални лакови паравани за различни обекти. Запознаването ѝ с големите архитекти на модерното движение води до интереса ѝ към тръбната стомана; за вилата Рокбрюн, близо до Монте Карло, тя проектира два от най-известните си мебели: шезлонгът „Транзат“ и регулируемата ниска маса със стъклен плот на име „E-1027“, те са само част от дизайнерското ѝ наследство и доказателство за оригиналния творчески подход.</p>
<p>7. Райчева, Р. (2002). Маргарет Макдоналд Макинтош. Сп. „Жена и дом“, бр. 22, 2002, стр. 26-27</p>
<p>Един член от „Четворката от Глазгоу“ и спътница в живота на Чарлз Рени Макинтош, Маргарет Макдоналд е художник, като създава редица декоративни пана за негови мебели и почти всички интериорни реализации и участия в чужбина. Много интересен е фактът, че в Глазгоу се създава организационен комитет, който довършва проекта и строи „Къща на любител на изкуството“ в Белухустан парк; това е проект на Макинтош от конкурса на немско списание за интериорна декорация. За целта съвременна художничка имитира стила на Маргарет при декоративните гипсови пана, неин „патент“. Паната на Маргарет представляват уникални творби на изкуството, в които освен цвят се включват различни скъпоценни материали и релеф. Така освен съпруга, муза и арбитър на своя прочут съпруг, Маргарет остава в историята на декоративното изкуство като уникален творец.</p>
<p>8. Райчева, Р. (2002). Кьолн 2002. Сп. „Жена и дом“, бр. 23, 2002, стр. 10-12</p>
<p>В статията е направено сравнение между панаирите в Кьолн от епохата преди интернет и след него. На първо място, установява се, че няма еднопосочна тенденция, а плурализъм и индивидуално смесване на стилове, характеризирани с противоположни двойки понятия, като глобализация – индивидуализъм, смесване на култури (европейска – азиатска или африканска); геометрични форми – органични форми; пуризъм – лукс. Стремешът е да се осигури като контрапункт на модерния и напрегнат живот максимален релакс и удобство посредством мебелите за седене и лежане, интегрирани с възможност за информационните технологии. При корпусите преобладават хоризонталните и минималистични обеми. Светещи врати на корпусните мебели като допълнителен емоционален елемент в интериора; азиатски привкус с маси с минимална височина.</p>
<p>9. Райчева, Р. (2002). Кьолн 2002, материалите. Сп. „Жена и дом“, бр. 24, 2002, стр. 60-61</p>
<p>Смесването на различни материали като модна тенденция е изследвано в материала. Изключително интересни обработки и цветове на кожата, тоналностите в червено-оранжевата гама и контрастните антрацитни и сиви тонове са забележителни. При корпусните мебели, преобладават</p>

<p>както светлите дървесни видове (бук), така и тъмните или байцваните фурнири (орех, венге, байцван дъб, тик). Прозрачни материали (поликарбонат, стъкло) и ярко оцветените пластмаси, металът (стомана и лят алуминий) като акцент (крака на мебели), са запомнящи се, макар и традиционни решения. Накрая при материалите характерен остана и стремежът към екзотиката посредством ратанови мебели, плетени мебели (технологията „Лойд Луум“), постигат микс Европа-Азия.</p>
<p>10. Райчева, Р. (2002). Гае Ауленти. Сп. „Жена и дом“, бр. 24, 2002, стр. 74-75</p>
<p>Гае (Гаетана) Ауленти е архитект от следвоенното поколение с диплома от Миланската политехника, надарена с леонардовски черти на универсален творец: графичен и мебелен дизайнер, проектант на обществени и жилищни сгради. Редица прочути мебелни модели, като креслото „Сгарсул“, стъклената маса с големите колела за „Фонтана Арте“, лампата „Пипистрело“ и много други. Интериорът на музея Орсе в Париж, с централния „булевард“ със скулптурите на Роден и Мьоние с живописните зали вляво и отдясно е една голяма реализация с решаване на сложната задача на музейното осветление. Музеят на азиатското изкуство в Сан Франциско е архитектурно преустройство на съществуваща сграда в стил бо-з-ар от 1917 г.</p>
<p>11. Райчева, Р. (2002). Заха Хадид, архитектура на деконструктивизма. Сп. „Жена и дом“, бр. 25, 2002, стр. 74-75</p>
<p>Екзотичен гражданин на света, родената в Ирак и живяла в Лондон (вече починала) архитектка Заха Хадид завършва математика в Бейрут и след това архитектура в Лондон. Въпреки многобройните спечелени конкурси, започва кариерата си с малки обекти и изложби. Между печелившите ѝ обекти се включват жилищна застроявка на Курфюрстендам в Берлин, Дюселдорфски център за изкуства и медии, Музей за съвременно изкуство в Синсинати, Охайо, Център за модерно изкуство в Рим, операта в Кардиф Бей, Уелс, и мн. други. Изявява се като дизайнер на мебели. Най-известният ѝ обект си остава пожарната станция в предприятието за столове Витра във Вайл-ам-Райн. Проектът демонстрира характерната ѝ техника с триъгълни и многоъгълни структури и пресъздава чувството за движение във времето. За нея музеят е сцена за мисълта, а изкуството е главен актьор на тази сцена. Така архитектурата на Хадид е също интензификация на градското пространство, място на въвлечане на съвременния гражданин в света на изкуството.</p>
<p>12. Райчева, Р. (2002). Ана Кастели-Фериери, поезията на пластмасовите предмети. Сп. „Жена и дом“, бр. 27, 2002, стр. 30</p>
<p>Както много други италиански дизайнери, Ана Кастели-Фериери получава образованието си в Миланската Политехника, и прави типичната за следвоенния период в Италия кариера на архитект и дизайнер: между многото си изяви, тя работи като проектант на жилищни сгради, кметства, банки, съдебни палати и вилни сгради. По нейните думи, преживяла е цялата история на рационалистическия дизайн в Италия, бидейки съратник и лично познавайки най-големите имена на модерната архитектура. Като тях тя вярва, че посредством масовото производство е възможно освобождаването на хората от нуждата и умората. Още от началото на седемдесетте години на 20-ти век тя започва да проектира мебели от модерния тогава материал – пластмасата. Особеността на пластмасовите продукти, според нея, е, че за 80 секунди и само с две операции днес, с помощта на скъпо оборудване, може да се направи един стол; докато един стол от дървесина, дори да се прави с цифрово управлявани машини, изисква определено количество ръчен труд. Нейният модел 4870 печели престижната награда „Златен пергел“. Дизайнерката е привърженик на рационалното и разумно използване на дизайна, като казва, че трябва да проектираме само тогава, когато е необходимо... потреблението е разсипия“.</p>
<p>13. Райчева, Р. (2002). Майа Лин – раздвоението на професията. Сп. „Жена и дом“, бр. 29, 2002, стр. 82-83</p>
<p>Родената през 1959 г. американска архитектка и скулпторка от китайски произход Мая Лин е известна най-вече като автор на мемориала на ветераните от Виетнам във Вашингтон. Силно критикуван в началото, този паметник се превръща в едно от уважаваните произведения на монументалното изкуство. Способността да обединява архитектура и скулптура спечелва на Мая Лин репутацията на един от най-интересните творци на нашето време. За следващия си монументален проект – Мемориала на движението за граждански права в Монтгомери, Алабама, скулпторката проучва историята на движението и намира вдъхновение в една прочута фраза на Мартин Лутър Кинг: „Имам една мечта“; този цитат е гравирен върху гранитна стена, обливана непрекъснато с вода. Звукът на водата, думите, спомените и сензорните тактилни възприятия са начинът, по който скулпторката се опитва да накара хората „да преживеят паментика“, по нейните думи. В следващите си творби, авторката се насочва към ландшафтна архитектура и дизайн, към „земна скулптура“ („Полето с вълни“). Освен монументалните форми, Мая Лин създава и колекция мебели за фирмата Нол. Герой на документален филм, който показва живота и идеите на твореца в</p>

света на политиката, който, както и неговата героиня, получават голямо внимание (филмът получава Оскар за документално кино).
14. Райчева, Р. (2003). Ветрилата на Нана Дицел. Сп. „Жена и дом“, бр. 33, 2003, стр. 78
Видната датска дизайнерка, живееща в Лондон, е привлечена от новите материали и авангардните технологии още от зората на своята дизайнерска кариера през следвоенните години, когато тази професия принадлежи на мъжете. Тя експериментира с материали, като фибърглас, плетени мебели, пеногума; утвърждава се в различни области, като обзавеждане, бижутерия, керамика, приложни изкуства и текстил. Награждавана е с престижни награди в чужбина, между които и златен медал в Япония за модела A Bench For Two; един оригинален модел от сериграфирани извити седалки под прав ъгъл.
15. Райчева, Р. (2003). Чини Боери: Духът на дизайна е в новаторството. Сп. „Жена и дом“, бр. 35, 2003, стр. 84-85
Чини Боери е дизайнерката на едно популярно прозрачно кресло, направено от един единствен лист огънато стъкло, моделът Гоуст за фирмата Фиам. Възпитаничка на Миланската политехника, специалност архитектура, Чини Боери практикува в областта на промишления дизайн и архитектурата. Проектира къщи, апартаменти и магазини както в Италия, така и в чужбина. Нарушавайки мъжката хегемония в областта на дизайна, Чини Боери е част от голямото дамско трио Гае Ауленти – Ана Кастели-Фериери – Чини Боери. Тя проектира канапето „Бригадир“ за Нол Интърнешънъл. Пример за смела употреба на материали е креслото „Бобо“ за фирмата Арфлекс, изрязано от дебел слой полиуретан, без вътрешна конструкция. Моделът „Серпентоне“ за Арфлекс се състои от отделни елементи от интегрален пенополиуретан със собствена облицовка. Тези модули, приличащи на гъсто подредени елементи, подобни на тялото на гъсеница, могат да се пренареждат и да образуват безкрайна редица за седене. Носител на престижната награда „Компасо д’оро“ (Златния пергел), дизайнерката има и дълга преподавателска кариера в Миланската политехника и чужбина.
16. Райчева, Р. (2004). Чарлз и Рей Еймс. Сп. „Жена и дом“, бр. 48, 2004, стр. 82-83
Чарлз и Рей Еймс са емблематични имена за дизайна на 20-ти век. Военновременните експерименти с нови материали и технологии вдъхновяват двамата да създават изгодни мебели за фирмата „Хърман Милър“, като демонстрират един разгърнат начин на работа на дизайнерите с промишлеността. Чарлз и Рей дефинират потребността от висококачествени мебели на разумни цени за средния потребител. Столовете за компанията „Хърман Милър“ са произведени от формован шперлат, фибърглас, огънатата и заварена метална мрежа и лят алуминий. Експериментите с огънат шперлат са направени с цел да се създаде стол от една единствена черупка; след неуспех да създадат такава седалка и облегалка без дефект, те преминават към модели от две части – седалка и облегалка. Тази задача обаче те решават посредством използването на материала фибърглас (пластмаса, армирана със стъклени влакна), като техните модели от този материал с видима, а не тапицирана седалка-облегалка продължават да се произвеждат до днес. Друг материал, който те проучват за изработка на столове, е огънатата и заварена стоманена мрежа. В края на Втората световна война, дуетът се включва в движение на архитекти и строители за осигуряване на евтини жилища на ветераните; като строят от готови елементи своето много рекламирано жилище в Санта Моника, Калифорния.

19.09.2016 г.

София

Изготвил:

(доц. Регина Павлова Райчева)